

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

РІШЕННЯ ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

01 грудня 2023 року

Київ

Колегія суддів Вищого антикорупційного суду в складі: головуючого Галабали М.В., суддів Крикливого В.В., та Ногачевського В.В., за участі:

секретаря судового засідання Ковальова Р.С.,

представників позивача Гайдара М.А., Петрової Є.С.

розглянула у відкритому судовому засіданні адміністративну справу за позовом Міністерства юстиції України до Публічного акціонерного товариства «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина», треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідача Публічне акціонерне товариство «Об'єднана авіабудівельна корпорація», Державна корпорація зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» та на стороні позивача Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова» про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції» та встановила:

1. 13 листопада 2023 року до Вищого антикорупційного суду звернулось Міністерство юстиції України з адміністративним позовом до Публічного акціонерного товариства «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідача Публічне акціонерне товариство «Об'єднана авіабудівельна корпорація», Державна корпорація зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» та на стороні позивача Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова, про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції» та стягнення активів в дохід держави.

1.1. Ухвалою суду від 14 листопада 2023 року у даній справі було відкрито провадження. Цією ж ухвалою Публічне акціонерне товариство «Об'єднана авіабудівельна корпорація» та Державна корпорація зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» залучені до участі у справі, як треті особи, які не заявляють самостійних вимог на стороні відповідача та Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова», як третя особа, яка не заявляє самостійних вимог на стороні позивача.

1.2. Відзиву, пояснень, заяв чи клопотань відповідача та третіх осіб до суду не надходило.

1.3. Інших процесуальних дій у справі, таких як забезпечення доказів, вжиття заходів забезпечення позову, зупинення та поновлення провадження, тощо не вчинялося.

1.4. У цьому рішенні суд вживає такі скорочення:

Закон України «Про санкції» - Закон;

Міністерство юстиції України – позивач, Мін'юст;

Публічне акціонерне товариство «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» –

відповідач, ПАТ «Іл», підсанкційна особа;

Відкрите акціонерне товариство «Воронезьке акціонерне літакобудівне товариство» – ВАТ «ВАСО»;

Публічне акціонерне товариство «Воронезьке акціонерне літакобудівне товариство» – ПАТ «ВАСО»;

Публічне акціонерне товариство «Об'єднана авіабудівельна корпорація» – Об'єднана авіабудівельна корпорація, ПАТ «ОАК»;

Державна корпорація зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» – Ростех;

Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова» – Південмаш;

санкція, передбачена пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції» – санкція;

договір № 1351 від 11 грудня 2009 року – договір № 1351.

1.5. У позовній заяві позивач прохав: 1) застосувати санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону; 2) стягнути в дохід держави активи, щодо яких Публічне акціонерне товариство «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» може вчиняти дії тотожні за змістом здійсненню права розпорядження, а саме право вимоги за Договором № 1351 укладеним 11 грудня 2009 року між ДП «ВО ПМЗ ім. О.М. Макарова» та ВАТ «ВАСО» (на теперішній час – ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина») та майно, яке було виготовлено в межах Договору № 1351 укладеного 11 грудня 2009 року, яке фактично знаходиться у Державному підприємстві «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова» (код ЄДРПОУ 14308368) – 1 (один) комплект агрегатів шасі лі така АН-148, який включає в себе:

- 1) Стійка основної опори шасі права 148.00.4110.400.001, 1 шт.
- 2) Стійка основної опори шасі ліва 148.00.41 10.400.002, 1 шт.
- 3) Розмір основної опори шасі правий 148.00.4102.200.001, 1 шт.
- 4) Розмір основної опори шасі лівий 148.00.4102.200.002, 1 шт.
- 5) Підкіс основної опори шасі правий 148.00.4104.200.001, 1 шт.
- 6) Підкіс основної опори шасі лівий 148.00.4104.200.002, 1 шт.
- 7) Стійка передньої опори шасі 148.00.4110.300.000, 1 шт.

1.6. В обґрунтування позовних вимог, позивач посилається на:

- продовження строку дії правового режиму воєнного стану на території України;
- застосування до ПАТ «Іл» на підставі рішення Ради національної і оборони України від 19 жовтня 2022 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», яке введено в дію Указом Президента України від 19 жовтня 2022 року, санкції у вигляді блокування активів;

- наявність підстав, передбачених п'ятим абзацом підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 5-1 Закону та абзацом четвертим підпункту «в» пункту 2, частини першої статті 5-1 Закону;

- співмірність застосування такої санкції до відповідача із шкодою, завданою його діями, інтересам суспільства;

- пропорційність втручання у право власності.

Стислий виклад позиції позивача та заперечень відповідача

1.7. Під час судового розгляду представники позивача підтримали позовні вимоги. Уточнили, що ПАТ «Іл» має право вимоги за договором № 1351 на предмет цього договору у вигляді не поставленого майна та залишок грошових коштів, які ПАТ «ВАСО» (на теперішній час – ПАТ «Іл») сплатило Південмашу у якості оплати за виготовлення 24 комплектів агрегатів шасі та є кредиторською заборгованістю Південмашу перед ПАТ «Іл».

1.8. Відповідач та треті особи чи їхні представники для розгляду цивільного позову в судові засідання не прибули, причини неприбуття не повідомили, відзиву на

позов, пояснень або заперечень проти його задоволення не подали.

Ухвалюючи рішення у цій справі, суд має з'ясувати такі питання та зазначити про:

- чи накладено на відповідача санкцію у виді блокування активів за рішенням Ради національної безпеки та оборони України, прийнятим після набрання чинності Законом України № 2257-IX (чи дотримано вимоги абзацу другої частини першої статті 5-1 та абзацу другої частини третьої статті 6 Закону);
- чи дотримано строки звернення до суду із позовною заявою в період дії правового режиму воєнного стану (чи дотримано вимоги абзацу другої частини першої статті 5-1 Закону та частини 1 статті 283-1 КАС України);
- чи є відповідач суб'єктом до якого може бути застосована санкція (чи дотримано вимоги частини 2 статті 1 Закону);
- чи вчинив відповідач дії, передбачені п'ятим абзацом підпункту «а» пункту другого частини першої статті 5-1 Закону;
- чи вчинив відповідач дії, передбачені четвертим підпункту «в» пункту 2, частини першої статті 5-1 Закону;
- чи наявні підстави для застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону;
- які активи підлягають стягненню у дохід держави;
- чи є втручання у право власності відповідача співмірним та пропорційним при застосуванні санкції.

Крім цього, у рішенні суд вважає та необхідне зазначити про:

- факт агресії рф всупереч фундаментальним принципам та нормам міжнародного права;
- можливість розгляду даного адміністративного позову за відсутності відповідача, третіх осіб та/чи їх представників.

Щодо факту агресії рф всупереч фундаментальним принципам та нормам міжнародного права

2. Всупереч фундаментальним принципам та нормам міжнародного права, закріпленим, зокрема, у Статуті Організації Об'єднаних Націй, Декларації Генеральної Асамблеї ООН від 09 грудня 1981 року № 36/103 про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав, резолюціях Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1970 року № 2734 (XXV), від 21 грудня 1965 року № 2131 (XX), від 14 грудня 1974 року № 3314 (XXIX), Меморандумі про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05 грудня 1994 року, Договорі про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною та рф, Договорі про українсько-російській державний кордон, російська федерація з 2014 року розпочала неспровоковану військову агресію проти України.

2.1. Спланована заздалегідь збройна агресія російської федерації проти України розпочалася 20 лютого 2014 року. Відбулося збройне захоплення і воєнна окупація невід'ємної частини України - Автономної Республіки Крим та міста Севастополя. Нелегітимно сформована в умовах російської воєнної окупації виконавча влада Автономної Республіки Крим 16 березня 2014 року провела псевдореферендум про входження Автономної Республіки Крим та міста Севастополя до складу російської федерації. 18 березня 2014 року самозвані представники Автономної Республіки Крим та міста Севастополя підписали з президентом російської федерації «Договір про прийняття до російської федерації Республіки Крим і створення у складі російської федерації нових суб'єктів».

2.2. У квітні 2014 року контрольовані, керовані і фінансовані спецслужбами російської федерації озброєні бандитські формування проголосили створення «Донецької народної республіки» (7 квітня 2014 року) та «Луганської народної республіки» (27 квітня 2014 року).

2.3. Протягом травня 2014 року самозвані лідери «ДНР» та «ЛНР», серед яких було багато громадян російської федерації, у неконституційний спосіб провели фіктивні референдуми про відокремлення цих нелегітимних утворень від України. Під приводом і з метою їхньої підтримки на територію України були заслані розвідувально-диверсійні групи Головного розвідувального управління Генерального штабу збройних сил російської федерації, парамілітарні формування. За їхньої участі відбулися захоплення адміністративних будівель у багатьох населених пунктах Донецької та Луганської областей, здійснено збройні напади на військові частини Збройних Сил України.

2.4. Досягнуті в подальшому за посередництва ОБСЄ, а також Німеччини і Франції Мінські домовленості та домовленості у «Нормандському форматі» з першого ж дня не виконувалися росією, яка замість їх імплементації намагалася замінити процес мирного врегулювання та зусилля, спрямовані на те, щоб завершити війну, наданням «особливого статусу» створеним нею квазі-державним утворенням. Під виглядом виконання Мінського «комплексу заходів» російська сторона здійснювала перегрупування своїх збройних підрозділів, важких озброєнь, постійно тримала біля українсько-російського кордону численне угруповання своїх регулярних збройних сил.

2.5. 21 лютого 2022 року росія офіційно «визнала» «державами» створені в окремих районах Донецької та Луганської областей України терористичні утворення «Луганська народна республіка» та «Донецька народна республіка».

2.6. 24 лютого 2022 року президент рф оголосив початок «спеціальної військової операції» під приводом здійснення так званої «демлітаризації та денацифікації України». Після цього близько четвертої години ранку були здійснені ракетні удари по всій території України, а російські війська здійснили широкомасштабне вторгнення на територію нашої держави, увійшовши з боку рф, Білорусі та тимчасово окупованого Кримського півострова.

2.7. З першого дня вторгнення російська федерація порушує правила ведення війни і норми міжнародного права та масово вчиняє воєнні злочини, вбиваючи цивільних, руйнуючи інфраструктуру та депортуючи населення. Також російська федерація веде активну інформаційну війну, застосовує пропаганду, здійснює торговельно-економічний тиск, енергетичну блокаду, терор і залякування громадян України, кібератаки, звинувачує іншу сторону у власних злочинах.

2.8. Факт триваючої збройної агресії щодо України з боку російської федерації визнається міжнародним співтовариством.

2.8.1. 12 жовтня 2022 року Генеральна Асамблея ООН на поновленій 11-й Надзвичайній спеціальній сесії щодо агресії рф проти України переважною більшістю голосів схвалила резолюцію A/ RES/ES-11/4 «Територіальна цілісність України: захист принципів Статуту ООН». У резолюції підтверджується відданість суверенітету, незалежності, єдності та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, що поширюються на її територіальні води, а також міститься рішуча вимога до рф негайно вивести всі військові сили з території України.

2.8.2. 23 листопада 2022 року Європейський Парламент схвалив резолюцію 2022/2896(RSP) «Про визнання російської федерації державою-спонсором тероризму». У резолюції підтверджується неухильна підтримка незалежності, суверенітету та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів. Резолюція також містить такі важливі положення, згідно з якими Європарламент вимагає від рф виведення її збройних сил за межі міжнародно визнаних кордонів України та припинити всі військові дії, зокрема напади на житлові райони та цивільну інфраструктуру. Цілеспрямовані напади і звірства, здійснювані рф проти цивільного населення України, руйнування цивільної інфраструктури прирівнюються до актів терору проти українського населення і становлять воєнні злочини.

Щодо накладання на відповідача санкції у виді блокування активів

3. Судом встановлено, що рішенням Ради національної безпеки і оборони України (том 1, а.с. 153-158) від 19 жовтня 2022 року «Про застосування персональних спеціальних

економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», яке введене в дію Указом Президента України від 19 жовтня 2022 року № 726/2022 (том 1, а.с. 152), до Публічного акціонерного товариства «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» (Публичное акционерное общество «Авиационный комплекс им. С.В. Ильюшина», S.V. Pyushin Aviation complex PJSC), основний державний реєстраційний номер – 1027739118659; ідентифікаційний номер платника податків – 7714027882, місцезнаходження юридичної особи – 125190, Російська Федерація, м. Москва, просп. Ленінградський, буд. 45 Г, застосовано санкцію у виді блокування активів.

3.1. Згідно з частиною третьою статті 5 Закону рішення щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій щодо окремих іноземних юридичних осіб, юридичних осіб, які знаходяться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність (персональні санкції), передбачених пунктами 1, 2-21, 23-25 частини першої статті 4 цього Закону, приймається Радою національної безпеки та оборони України та вводиться в дію указом Президента України. Відповідне рішення набирає чинності з моменту видання указу Президента України і є обов'язковим до виконання.

3.2. Наведене також узгоджується і з положеннями статті 10 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України», згідно з якою прийняті РНБО рішення вводяться в дію указами Президента України. Рішення Ради національної безпеки і оборони України, введені в дію указами Президента України, є обов'язковими до виконання органами виконавчої влади.

3.3. Санкція у виді блокування активів застосована належними суб'єктами та після 24 травня 2022 року, тобто після набрання чинності Законом України № 2257-ІХ. Рішення РНБО від 19 жовтня 2022 року та Указ Президента України від 19 жовтня 2022 року № 4/2023 є чинними, матеріали справи не містять відомостей щодо їх оскарження.

3.4. Отже, суд дійшов висновку, що вказані рішення винесені у межах дискреції зазначеного координаційного органу, підстав для виникнення сумнівів у правомірності цих рішень судом не встановлено.

Щодо дотримання строків звернення до суду із позовною заявою та звернення з нею в період дії правового режиму воєнного стану

4. Відповідно до ч. 7 ст. 122 КАС України, строк для звернення до суду з позовною заявою про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», встановлюється статтею 283-1 цього Кодексу.

4.1. Згідно ч. 1 ст. 283-1 КАС України, позовна заява про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», подається до Вищого антикорупційного суду протягом строку дії правового режиму воєнного стану.

4.2. Ця санкція може бути застосована у період дії правового режиму воєнного стану чи після його припинення або скасування (якщо позовну заяву про застосування цієї санкції подано в період дії правового режиму воєнного стану) та за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим Законом, вже накладено санкцію у виді блокування активів (абзац другий частини першої статті 5-1 Закону).

4.3. 24 лютого 2022 року у зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України Указом Президента України № 64/2022 в Україні введено воєнний стан із 05:30 24 лютого 2022 року строком на 30 діб.

4.4. Цей Указ затверджено Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ.

4.5. Згідно з пунктом 3 Указу у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41 – 44, 53 Конституції України, а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних

інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною першою статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

4.6. Правовий режим воєнного стану неодноразово продовжувався. На момент звернення позивача до суду Указом Президента України № 451/2023 від 26 липня 2023 року, який затверджений Законом України від 27 липня 2023 року № 3275-ІХ, з 05 години 30 хвилин 18 серпня 2023 року строком на 90 діб.

4.7. Востаннє (на момент розгляду) строк дії воєнного стану продовжено Указом Президента України № 734/2023 від 06 листопада 2023 року, який затверджений Законом України від 08 листопада 2023 року № 3429-ІХ, з 05 години 30 хвилин 16 листопада 2023 року строком на 90 діб.

4.8. Отже, на момент звернення позивача до суду із цим позовом та на момент розгляду справи в Україні продовжує діяти правовий режим воєнного стану. З огляду на зазначене, суд дійшов до висновку, що адміністративний позов подано до Вищого антикорупційного суду із дотриманням строків звернення з позовною заявою.

Щодо можливості розгляду адміністративного позову за відсутності відповідача, третьої особи та/чи їх представників

5. Дотримуючись процесуального механізму належного повідомлення учасників справи, яка є необхідною і важливою умовою для забезпечення та реалізації завдань та принципів правосуддя, суд встановив факт обізнаності відповідача та третіх осіб про розгляд даної позовної заяви Вищим антикорупційним судом та належне повідомлення вказаних осіб про її розгляд.

5.1. У справах, визначених статтями 273-277, 280-283-1, 285-289 КАС України, щодо подання позовної заяви та про дату, час і місце розгляду справи суд негайно повідомляє відповідача та інших учасників справи шляхом направлення тексту повістки до електронного кабінету, а за його відсутності - кур'єром або за відомими суду номером телефону, факсу, електронною поштою чи іншим технічним засобом зв'язку. Учасник справи вважається повідомленим належним чином про дату, час та місце розгляду справи, визначеної частиною першою цієї статті, з моменту направлення такого повідомлення працівником суду, про що останній робить відмітку у матеріалах справи, та (або) з моменту оприлюднення судом на веб-порталі судової влади України відповідної ухвали про відкриття провадження у справі, дату, час та місце судового розгляду (частина 1 та 2 статті 268 КАС України).

5.2. Відповідно до ч. 3 ст. 268 КАС неприбуття у судові засідання учасника справи, повідомленого відповідно до положень цієї статті, не перешкоджає розгляду справи у судах першої та апеляційної інстанцій. Частиною 5 статті 283-1 КАС України передбачено, що у випадку неприбуття в судові засідання учасника справи та його представника, належним чином повідомленого про дату, час та місце розгляду справи, не перешкоджає розгляду справи в суді першої інстанції та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, відкладення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви в судовому засіданні.

5.3. Таким чином, з моменту опублікування 17 листопада 2023 року (том 3, а.с. 35-36) на веб-порталі судової влади України ухвали про відкриття провадження у даній справі відповідач та треті особи у вказаний день були належним чином повідомлені про відкриття провадження у справі та про дату, час та місце її розгляду.

5.4. Крім того, 16 серпня 2022 року позивач направив до АТ «Укрпошта» запит про надання інформації щодо сполучення поштової кореспонденції між Україною та російською федерацією (том 2, а.с. 208). 19 серпня 2022 року вказане товариство надало відповідь (том 2, а.с. 209-210) з якої вбачається, що відділення поштового зв'язку АТ «Укрпошта» не здійснюють пересилання поштових відправлень на/з території російської федерації. Копія позовної заяви з додатками направлена представником позивача на електронну пошту відповідача та третіх осіб (том 2, а.с. 217-220).

5.5. Також 14 листопада 2023 року на офіційному сайті позивача – minjust.gov.ua було розміщено повідомлення про подання Мін'юстом позову до ПАТ «Іл» про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону (том 3, а.с. 11).

5.6. Копії позовної заяви та додані до неї документи позивач надіслав третій особі, яка не заявляє самостійних вимог на стороні позивача Південмаш рекомендованим листом з повідомленням про вручення (том 3, а.с. 11).

5.7. Матеріали справи містять акти управління документообігу та організаційного забезпечення Вищого антикорупційного суду від 16 листопада 2023 року та (том 3, а.с. 27-32) про те, що відправлення до рф кореспонденції засобом поштового зв'язку неможливе враховуючи офіційне повідомлення АТ «Укрпошта» з якого вбачається, що поштове співробітництво з поштою росії припинено, а поштові відправлення та перекази не приймаються.

5.8. Крім того, суд направляє повістки-повідомлення з відомостями про дату, час та місце розгляду позовної заяви та копію ухвали суду про відкриття провадження на відому електронну пошту відповідача та третіх осіб з офіційної електронної пошти Вищого антикорупційного (том 3, а.с. 37-42).

5.9. В порядку 268 КАС України третій особі, яка не заявляє самостійних вимог на стороні позивача ДП Південмаш було направлена повістка та ухвала про відкриття провадження у справі до електронного кабінету (том 3, а.с. 8, 26).

5.10. У межах строків розгляду справи була оголошена перерва. Повідомлення учасників про судові засідання на 01 грудня 2023 року здійснено повторно з дотриманням положень частини 1 та 2 ст. 268 КАС України (том 3, а.с. 65-77).

5.11. З огляду на викладене, колегія суддів доходить до висновку, що в справі вжиті всі можливі заходи щодо належного та завчасного повідомлення учасників справи про розгляд Вищим антикорупційним судом даного адміністративного позову, про дату, час та місце призначеного судового засідання та наслідки неприбуття до суду. Суд вважає, що зазначені заходи є достатніми для того, щоб бути впевненим щодо належного повідомлення відповідача та третіх осіб.

Щодо того, чи є відповідач суб'єктом до якого може бути застосована санкція

6. Відповідно до частини 2 статті 1 Закону, санкції можуть застосовуватися з боку України по відношенню до іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність.

7. ПАТ «Іл» є правонаступником всіх прав та обов'язків Відкритого акціонерного товариства «Воронезьке акціонерне літакобудівельне товариство» (з 09 червня 2015 року року перейменоване в Публічне акціонерне товариство «Воронезьке акціонерне літакобудівельне товариство»), що зафіксовано у Додатковій угоді № 36 від 17 лютого 2022 року до Договору № 1351 від 10 грудня 2009 року між Південмашем та ВАТ «ВАСО» (том 2, а.с. 121-122).

Вищевказане підтверджується наступними доказами, долученими до позовної заяви:

- пункти 245-248 Виписки з із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 28 вересня 2023 року № ЮЄ9965-23-135671228 (том 1, а.с. 52-101);
- протоколом огляду від 01 червня 2023 року, який проводився в межах досудового розслідування кримінального провадження № 4202200000000480 (том 2, а.с. 22-32).

Таким чином, суд встановив, що відповідач є іноземною юридичною особою-нерезидентом до якої можуть бути застосовані санкції, передбачені Законом.

Крім того, під час розгляду суд встановив, що одноосібним виконавчим органом (керуючою організацією) ПАТ «Іл» є Об'єднана авіабудівна корпорація, 92,31 % акцій якого належать Ростеху – великому російському державному військовому конгломерату. Вказане вбачається з такого.

Статут ПАТ «Іл» затверджений Рішенням загальних зборів акціонерів, згідно

протоколу від 22 грудня 2022 року № 42 та в останній редакції розміщений на сайті за посиланням: <https://www.e-disclosure.ru/portal/files.aspx?id=1788&type=1>.

Відповідно до п. 9.1. Статуту (том 1, а.с. 102-124) органами управління товариства є:

- Загальні збори акціонерів;
- Рада директорів;
- Одноосібний виконавчий орган (Генеральний директор).

Згідно п. 10.2.21 Статуту, до компетенції загальних зборів акціонерів належать такі питання: прийняття рішення про передачу функцій одноосібного виконавчого органу комерційній організації (керуючій організації) чи індивідуальному підприємцю (керуючому).

Згідно п. 12.1. Статуту «Одноосібний виконавчий орган (Генеральний директор, керуюча організація, керуючий) Товариства обирається строком на 5 (п'ять) років (якщо менший строк не передбачено рішенням про обрання).»

Згідно п.12.3. Статуту одноосібний виконавчий орган (Генеральний директор, керуюча організація, керуючий) без довіреності діє від імені Товариства.

Керуючою компанією (одноосібним виконавчим органом) ПАТ «Іл» є Об'єднана авіабудівельна корпорація, що підтверджується наступними доказами:

- відомостями статуту ПАТ «Іл» (том 1, а.с.102-124). А саме пункту 15.1.: *«Публичное акционерное общество «Объединенная авиастроительная корпорация» (ПАО «ОАК») (ОГРН 1067759884598, ИНН 7708619320) вправе давать обязательные указания Обществу по всем вопросам деятельности Общества. Общество обязано неукоснительно выполнять такие указания»* та пункту 15.2.: *«Требования к обязательным указаниям: письменная форма, наличие титула «обязательные указания», подписант – единоличный исполнительный орган ПАО «ОАК» (Генеральный директор)»*.

- згідно відомостей з виписки із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 28 вересня 2023 року № ЮЭ9965-23-135671228 (том 1, а.с.53-101) – Об'єднана авіабудівельна корпорація має право без довіреності діяти від імені ПАТ «Іл» (пункти 21-25 виписки).

- роздрукованою інформації з сайту за посиланням: <https://www.uacrussia.ru/ru/corporation/company/pao-il/> (том 1, а.с. 125) – де зазначено, що одноосібним виконавчим органом ПАТ «Іл» є Об'єднана авіабудівельна корпорація (керуюча організація);

- роздрукованою інформації з сайту за посиланням: <https://egrul.nalog.ru/index.html> (том 1, а.с. 126-127);

- роздрукованою інформації з сайту ТОВ «Інтерфакс – Центр розкриття корпоративної інформації» за посиланням: <https://www.e-disclosure.ru/portal/company.aspx?id=1788>, який використовується ПАТ «Іл» для розкриття інформації, в якій найменування керуючої організації ПАТ «Іл» зазначено Об'єднану авіабудівельну корпорацію (том 1, а.с. 128-129).

Достовірність цієї інформації підтверджується таким. ТОВ «Інтерфакс – Центр розкриття корпоративної інформації» (адреса інтернет-сторінки www.e-disclosure.ru) — одне з п'яти інформаційних агентств, уповноважених розкривати інформацію на російському ринку цінних паперів. Відповідна інформація про наявність акредитації на здійснення таких дій наявна на офіційному сайті Банку Росії за посиланням www.cbr.ru/registries/rcb/#a_14555 (том 1, а.с. 131-132).

Портал агентства містить всю інформацію, яку мають розкривати емітенти цінних паперів відповідно до російського законодавства.

Враховуючи наведене, суд доходить до висновку про те, що Об'єднана авіабудівельна корпорація здійснює вирішальний вплив на підсанкційну особу, оскільки вона є одноосібним виконавчим органом - керуючою компанією ПАТ «Іл», яка, згідно п.15.1. статуту, може надавати йому обов'язкові до виконання вказівки та має ряд повноважень по управлінню товариством, у тому числі, але не виключно, повноваження у сфері організації та планування роботи підрозділів, філій та представництв Товариства, здійснення контролю за їх діяльністю; забезпечення сплати податків; забезпечення

використання прибутку; відкриття банківських рахунків; несе відповідальність за стан та подальший розвиток технічного рівня виробництва, якості та надійності виробів (зразків) озброєння, військової та спеціальної техніки (п. 12.2.21. Статуту); вирішує інші поточні питання діяльності товариства.

Рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 24 червня 2021 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (введене в дію Указом Президента України від 24 червня 2021 року № 266/2021) (том 1, а.с. 133-138) до Об'єднаної авіабудівельної корпорації застосовано ряд санкцій.

Згідно даних сайтів <https://sanctions.nazk.gov.ua/en/sanction-company/24/>, <https://www.opensanctions.org/entities/NK-Uye5Pi4wNs4ZPPicqLvLGr/> (том 11, а.с. 139-140) до Об'єднаної авіабудівельної корпорації застосовано санкції такими країнами як Великобританія, США, Канада, Швейцарія, Австралія, Японія, Нова Зеландія. Також, ПАТ «ОАК» внесене до санкційного списку ЄС.

Підставами застосування санкцій зазначено, що Об'єднана авіабудівельна корпорація (United Aircraft Corporation) — російський виробник цивільних і військових літаків. Разом зі своїми дочірніми компаніями корпорація контролює 100% російського виробництва військових літаків. Винищувачі виробництва United Aircraft Corporation були використані росією під час незаконного вторгнення в Україну в 2022 році. Тому Об'єднана авіабудівельна корпорація (United Aircraft Corporation) несе відповідальність за матеріальну чи фінансову підтримку дій, які підривають або загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України.

У свою чергу Указом президента рф від 24 жовтня 2018 року № 596 «Про майновий внесок російської федерації до Державної корпорації зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» (том 1, а.с. 141-143) прийнято пропозицію Уряду російської федерації про передачу Ростеху 92,31 % акцій Об'єднаної авіабудівельної корпорації, які перебувають у федеральній власності, як майнового внеску російської федерації.

Відповідно до інформації, яка повідомляється Ростехом на своєму офіційному сайті за посиланням <https://rostec.ru/news/okb-ilyushina-90-let/> (том 1, а.с. 144-145):

«Сьогодні Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина очолює дивізіон транспортної авіації у великій родині підприємств Об'єднаної авіабудівельної корпорації «Ростеха». До складу ПАТ «Іл» входять ОКБ ім. С.В. Ільюшина, найбільші серійні заводи «Авіастар» та ВАСО, Експериментальний машинобудівний завод ім. В.М. М'ясищєва. В активі компанії – замовлення від військових та цивільних структур, розробка та виробництво нових перспективних машин. Серед них – паливозаправник Іл-78М-90А, легкий транспортник Іл 112В, пасажирський літак Іл 114-300, новий широкофюзеляжник Іл-96-400М, літаки спеціального призначення та інші перспективні проекти».

Вищезазначені відомості також зафіксовані в Протоколі огляду від 01 червня 2023 року, який проводився в межах досудового розслідування кримінального провадження № 42022000000000480, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 20 квітня 2022 за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого частиною 1 статті 113, частиною 1 статті 437, статтею 110-2 КК України (том 2, а.с. 22-32).

Рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 18 червня 2021 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (введене в дію Указом Президента України від 18 червня 2021 року 265/2021) (том 1, а.с.146-149) до Ростеху застосовано ряд санкцій.

Окрім того, згідно даних сайту <https://sanctions.nazk.gov.ua/sanction-company/16/> (том 1, а.с. 150-151) до Ростеху застосовано санкції такими країнами як Великобританія, США, Канада, Швейцарія, Австралія, Японія, Нова Зеландія. Також, Ростех внесено до санкційного списку ЄС.

Підставами для застосування санкцій зазначено те, що Ростех є великим російським

державним військовим конгломератом, основним постачальником російських військових і суміжних підприємств. Ростех та його дочірні компанії надають матеріальну чи фінансову підтримку дій, які підривають або загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України.

З урахуванням вищезазначеного, суд залучив Об'єднану авіабудівельну корпорацію та Ростех до розгляду даної справи у якості третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на стороні відповідача.

Щодо вчинення відповідачем дії, передбачених абзацом п'ятим підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції»

Згідно з п'ятим абзацом підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції», підставами застосування санкції передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону є суттєве сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зазначених у пункті 1 цієї частини, зокрема, але не виключно, шляхом:

- постачання/надання, зберігання зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь.

Відповідно до положень частини 1 статті 77 КАС України позивач обґрунтував зазначену підставу для стягнення майна такими доказами:

У річному звіті ПАТ «Іл» за 2022 рік (том 1, а.с. 165-213), який опублікований на сайті за посиланням: <https://www.e-disclosure.ru/portal/files.aspx?id=1788&type=2>, що використовується ПАТ «Іл» для розкриття інформації у відкритому доступі в мережі Інтернет наявна така інформація:

«Діяльність Товариства спрямована на збереження та розвиток науково-виробничого потенціалу авіабудівного комплексу Російської Федерації, забезпечення безпеки та обороноздатності держави, концентрацію інтелектуальних, виробничих та фінансових ресурсів з метою реалізації авіаційних програм зі створення військової та цивільної авіаційної техніки»

У розділі «Види діяльності» міститься така інформація:

3) виробництво та/або серійне виробництво, супровід експлуатації, технічне обслуговування, випробування, доопрацювання, переобладнання, ремонт, модернізація, гарантійне та сервісне обслуговування авіаційної техніки, систем та агрегатів авіаційної техніки, у тому числі авіаційної техніки військового та подвійного призначення;

4) проведення льотних та випробувальних робіт при створенні, доопрацюванні, переобладнанні, ремонті, модернізації та сервісному обслуговуванні авіаційної техніки, у тому числі авіаційної техніки військового та подвійного призначення;

7) реалізація авіаційної техніки, обладнання, компонентів обладнання та запасних частин, а також об'єктів авіаційної інфраструктури та технічних засобів, пов'язаних з обслуговуванням та експлуатацією авіаційної техніки, у тому числі військового та подвійного призначення;

8) здійснення робіт та надання послуг з післяпродажного обслуговування, експлуатації, ремонту, модернізації, продовження ресурсу та переобладнання авіаційної техніки, у тому числі авіаційної техніки військового та подвійного призначення;

9) виробництво, реалізація, ремонт, технічне обслуговування, утилізація озброєння та військової техніки.

У розділі «Відомості про наявність у Товариства дозволів (ліцензій) або допусків до окремих видів робіт» наявна така інформація:

- Ліцензія № 003193 ВВТ-ОПІР - Вид діяльності (робіт), на здійснення (проведення) яких Товариством отримано відповідний дозвіл (ліцензія) або допуск: розробка, виробництво, випробування, встановлення, монтаж, технічне обслуговування, ремонт, утилізація та реалізація озброєння та військової техніки.

Дата видачі дозволу (ліцензії) або допуску до окремих видів робіт: 18 листопада 2021 року.

Строк дії дозволу (ліцензії) або допуску до окремих видів робіт: безстроково.

- Ліцензія № ЛЮ52-00102-77/00016491 - Вид діяльності (робіт), на здійснення (проведення) яких Товариством отримано відповідний дозвіл (ліцензія) або допуск: сервісне обслуговування озброєння та військової техніки.

Дата видачі дозволу (ліцензії) або допуску до окремих видів робіт: 30 березня 2022 року.

Строк дії дозволу (ліцензії) або допуску до окремих видів робіт: безстроково.

У публікації від 30 травня 2023 року, яка міститься на офіційному сайті Ростеху за посиланням: <https://rostec.ru/news/ocherednoy-seriynuy-il-76md-90a-peredan-v-voyska/> (том 1, а.с. 214-215), повідомляється про те, що новий важкий військово-транспортний Літак ІЛ-76МД-90А, виготовлений у філії ПАТ «Іл» - «Авіастер» Об'єднаної авіабудівельної корпорації переданий замовнику – Міністерству оборони рф.

Як зазначалось, одноосібним виконавчим органом (керуючою організацією) ПАТ «Іл» є Об'єднана авіабудівельна корпорація.

При проведенні огляду інтернет-ресурсу https://vk.com/uac_rus (протокол огляду від 31 травня 2023 року – том 2, а.с.4-32) в межах кримінального провадження № 42022000000000480, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 20 квітня 2022 року за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 113, ч. 1 ст. 437, ст. 110-2 КК України, з метою встановлення факту сфери діяльності російського підприємства ПАТ «ОАК», її зв'язків з міністерством оборони російської федерації встановлено, що ПАТ «ОАК» включає в себе провідні російські підприємства авіабудування.

Зазначені підприємства, серед іншого, здійснюють виробництво військової авіації в межах державного оборонного замовлення російської федерації, які в подальшому передаються в експлуатацію збройним силам російської федерації.

За посиланням: https://vk.com/uac_rus здійснено перехід сторінку «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

На вказаній сторінці міститься контактна інформація «Объединенная авиастроительная корпорация». Зазначена адреса даного підприємства: «Москва, улица Б. Пионерская, д 1, Москва»; інтернет-сайт: <https://uacrussia.ru>; номер телефону: +7 (495) 926-14-20.

1. Оглянуто допис від 15 березня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що співробітники ОАК в різних регіонах рф провели акції підтримки збройних сил рф і «жителів Донбасу».

2. Оглянуто допис від 16 березня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

В зазначеному дописі міститься інформація про відвідування Юрія Борисова (заступник керівника уряду рф) підприємства ОДК в місті Ульяновськ, де ведуться випробування військово-транспортного літака «Ил-76МД-90А», збудованого на замовлення міністерства оборони рф.

3. Оглянуто допис від 22 березня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» у соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що 22 березня 2022 року заступник керівника уряду рф Юрій Борисов відвідав з робочим візитом Казанський авіаційний завод ім. С.П. Горбунова.

Серед іншого, зазначено, що під час візиту Юрій Борисов відвідав збірні цех підприємства, де реалізується програма виробництва стратегічних ракетноносців Ту-160М.

4. Оглянуто допис від 24 березня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная «ВКОНТАКТЕ» авиастроительная корпорация» у соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі міститься інформація щодо Нижньгородського

авіаремонтного заводу «Сокол». Зазначено, що на даний час підприємство спеціалізується на ремонті і модернізації літаків «МиГ-31», «МиГ-29» и «МиГ- 29УБ», а також виробництві основних комплектуючих для «МиГ-35», «МиГ- 29/КУБ», «МиГ-29М/М2». Вказано, що завод бере участь в кооперації по інших програмах ОАК, а саме по «Ил-114-300».

5. Оглянуто допис від 02 квітня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі міститься цитата директора ПАТ «ОАК» Юрія Слюсаря, в якій він заявляє про підтримку президента, продовження виконання задач держоборонзамовлення і постачання в міноборони росії.

6. Оглянуто допис від 22 квітня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі міститься інформація щодо передачі філією ПАТ «Іл» - «Авиастар» серійного літака «Ил-76МД-90А», побудованим для потреб міноборони рф.

7. Оглянуто допис від 12 травня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі вказано, що основною темою засідання ради директорів «ПАО «Туполев» стало виконання державного оборонного замовлення.

8. Оглянуто допис від 01 червня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У дописі міститься привітання до дня військово-транспортної авіації росії.

9. Оглянуто допис від 19 серпня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

В зазначеному дописі міститься інформація про нарощення виробничих потужностей для збільшення серійного виробництва винищувачів 5 покоління. Серед іншого, зазначено про будівництво льотно-випробувальної станції для Су- 57.

10. Оглянуто допис від 10 вересня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

В зазначеному дописі міститься повідомлення про виробництво і передання заводом ім. Ю.А. Гагаріна в Комсомольську-на-Амурі партії нових Су-35С повітряно-космічним силам російської федерації.

11. Оглянуто допис від 22 вересня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

В зазначеному дописі міститься інформація про те, що на даний момент ПАТ «ОАК» в межах контракту з міноборони рф здійснює виробництво винищувачів Су-57, які найближчим часом будуть поставлені у війська.

12. Оглянуто допис від 25 жовтня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що ОКБ Сухого в складі ОАК веде роботу по вдосконаленню Су-57.

13. Оглянуто допис від 16 листопада 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що одне з підприємств ОАК - виробило та передало міністерству оборони рф в межах державного оборонного замовлення бомбардувальники Су-34.

14. Оглянуто допис від 21 листопада 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що Іркутський авіаційний завод Об'єднаної авіабудівельної корпорації (ОАК) виготовив і передав міноборони рф винищувачі Су-30 М2 і навчально-бойові Як-130.

15. Оглянуто допис від 03 грудня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що «ПАО «Туполев» в рамках державного оборонного замовлення передало в експлуатацію дальній авіації вкє росії черговий ракетноносець-бомбардувальник Ту-22М3.

16. Оглянуто допис від 03 грудня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що авіаційний завод імені Ю.А. Гагаріна виготовив і передав міноборони росії чергову партію нових літаків Су-35 С.

17. Оглянуто допис від 09 грудня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що авіаполк центрального воєнного округу отримав модернізовані літаки «МиГ-31БМ».

18. Оглянуто допис від 19 грудня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що удосконалений стратегічний ракетноносець Ту-160 М, розроблений «ПАО «Туполев», здійснив перший політ.

19. Оглянуто допис від 28 грудня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що авіаційний завод імені Ю.А. Гагаріна виготовив і передав міноборони росії чергову партію серійних літаків Су-57.

20. Оглянуто допис від 30 грудня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що на льотні випробування передані два чергових стратегічних ракетноносця Ту-160 М.

21. Оглянуто допис від 30 грудня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що в грудні відбувся черговий політ першого знову виготовленого дослідного зразку стратегічного ракетноносця Ту- 160 М.

22. Оглянуто допис від 30 грудня 2022 року розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що в кінці грудня «ПАО «Туполев» в рамках виконання державного оборонного замовлення передало в експлуатацію дальній авіацій вкє росії черговий ракетноносець-бомбардувальник Ту-22 М3.

23. Оглянуто допис від 30 грудня 2022 року, розміщений на сторінці «Объединенная авиастроительная корпорация» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ».

У вказаному дописі зазначено, що підприємства ПАТ «ОАК» в межах державного оборонного замовлення в 2022 році виготовили в інтересах міністерства оборони росії літаки Су-57, СУ-35, Су-34, Су-30М2, Іл-76МД-90А, Як-130, Іл-76МД.

За посиланням https://riafan-ru.turbopages.org/riafan.ru/s/23624649-gazvitie_aviatsionnoi_otrasli_rf_interv_yu_s_zamglavi_nauchno_tehnicheskogo_soveta_pao_il на сайті федерального агентства новин 03 вересня 2022 року опубліковане інтерв'ю (том 2 а.с. 33-50) Миколи Талікова (заступника голови ПАТ «Іл»), на питання про те, які є перспективи у спеціальних літаків Іл-20 та Іл-38 та чи триває робота щодо їх модернізації та продовження ресурсу, останній дав наступну відповідь:

«Как и другие «ильюшинские» самолеты, Ил-20, Ил-22 и Ил-38 находятся под постоянным контролем специалистов эксплуатирующих подразделений Минобороны РФ, авиации военно-морского флота России и специалистов ОКБ. Проводятся глубокие исследования состояния конструкции, выполняются ремонты и модернизации самолетов. Особенно внимательно проводятся осмотры Ил-38 и Ил-38Н, которые эксплуатируются в агрессивном морском климате».

На офіційному сайті Об'єднаної авіабудівельної корпорації за посиланням <https://www.uacrussia.ru/ru/press-center/news/oak-vypolnila-gosoboronzakaz> (том 3, а.с. 17-18, том 2, а.с. 51) містяться наступні публікації:

- від 11 жовтня 2022 року – «Черговий серійний Іл-76МД-90А, вироблений у філії ПАТ «Іл» - Авіастар (входить до складу ПАТ «ОАК» Держкорпорації Ростех), передано Міноборони Росії. Повітряне судно поповнить одну з авіаційних частин Військово-транспортної авіації ВКС Росії.

Модернізована версія Іл-76МД-90А створена з вітчизняних комплектуючих та оснащена російськими системами та обладнанням. Удосконалення дозволили збільшити ефективність літака: зросли дальність і безпека польотів, а також корисне навантаження, що перевозиться.

Також ПАТ «Іл» веде роботи з модернізації стройових літаків Іл-76МД до зовнішності Іл-76МД-М. Після проведення комплексу робіт замовнику передано черговий модернізований Іл-76МД-М. Машина вирушила на одну із баз військово-транспортної авіації ВКС Росії.

Оновлений літак зможе виконувати покладені на нього завдання на вищому рівні. Зокрема, підвищиться точність літаководіння та десантування, а також покращиться якість радіозв'язку.

У ході модернізації повітряне судно оснащено найновішим бортовим радіоелектронним обладнанням, зокрема, пілотажно-навігаційним комплексом. Також було замінено світлотехнічне та десантно-транспортне обладнання, засоби оборони та зв'язку.

При модернізації Іл-76МД-М частково застосовуються деталі, що взаємозамінні із серійним військово-транспортним літаком Іл-76МД-90А, виробництво якого здійснюється на Філії ПАТ «Іл» - Авіастар.»

- від 28 листопада 2022 року – «Філія ПАТ «Іл» – Авіастар (входить до Об'єднаної авіабудівельної корпорації Ростеха), виготовила та передала черговий серійний важкий військово-транспортний літак Іл-76МД-90А, побудований на користь Міністерства оборони РФ».

«Ми ведемо регулярне постачання авіаційної техніки на користь Міноборони. Цього року до військ уже передані партії винищувачів Су-30СМ2 та Су-35С, фронтових бомбардувальників Су-34, навчально-бойових літаків Як-130, а сьогодні російська армія отримала черговий серійний військовий транспортник Іл-76МД-90А.»

- від 30 грудня 2022 року - «Наприкінці грудня філія ПАТ «Іл» - «Авіастар» виготовила та передала ВКС Росії новий військово-транспортний літак Іл-76МД-90А, що завершує постачання літаків ВТА поточного року. Підприємство збільшило обсяг випуску, вийшовши на темпи виробництва п'ять літаків на рік. Також фахівці підприємств ПАТ «Іл» виконали роботи з модернізації стройових літаків Іл-76МД до зовнішності Іл-76МД-М».

Колегія суддів враховує, що згідно ст. 55 Цивільного кодексу російської федерації філією є відокремлений підрозділ юридичної особи, розташований поза місцем його знаходження та здійснює всі його функції або їх частину, у тому числі функції представництва. Представництва та філії не є юридичними особами. Вони наділяються майном юридичною особою, що їх створила, і діють на підставі затверджених ним положень.

Таким чином, ПАТ «Іл» несе відповідальність за діяльність своїх філій.

Також підприємства ПАТ «ОАК» та авіаремонтні заводи виконали великий обсяг робіт із ремонту та модернізації техніки, що стоїть на озброєнні, забезпечивши справність парку Міноборони на необхідному рівні, що підтверджується заявою генерального директора Об'єднаної авіабудівельної корпорації, розміщеною на офіційному сайті корпорації за посиланням <https://www.uacrussia.ru/ru/press-center/news/oak-vypolnila-gosoboronzakaz> (том 2, а.с. 51): «Безумовний пріоритет нашої роботи – виконання держоборонзамовлення. У поточній ситуації попит у цьому напрямі роботи ще

судовий. Це і постачання нових літаків для оснащення ВКС Росії сучасною високоефективною авіаційною технікою та підтримка справності парку стройових літаків, які виконують покладені на них бойові завдання. Наші фахівці здійснюють конструкторську та технічну підтримку у забезпеченні потреб Міноборони», - заявив генеральний директор ПАТ «ОАК» Юрій Слюсар».

У протоколі огляду складеному 01 червня 2023 року (том 2, а.с. 4-32), проведеного в межах досудового розслідування кримінального провадження № 42022000000000480, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 20 квітня 2022 року за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого частиною 1 статті 113, частиною 1 статті 437, статтею 110-2 КК України зафіксовано таке.

За посиланням: <https://www.aviationunion.ru/media/news/24953/> здійснено перехід на сайт «СОЮЗА АВИАПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ РОССИИ», у якому міститься інтерв'ю заступника голови науково-технічної ради ПАТ «Іл» - Миколи Талікова.

Серед іншого, на запитання журналіста представник ПАТ «Іл» надав наступні відповіді:

«- Идет ли в «Ильюшине» работа над созданием транспортных машин - более тяжелых, чем Ил-76, на уровне Ан-124 или Lockheed C-5 Galaxy?»

- Работы по созданию тяжелого военно-транспортного самолета в ОКБ ведутся. Он должен будет заменить самолет Ан-124. Вместе с Министерством обороны РФ проведена определенная, очень важная и объемная часть работ по этому самолету. Следующие этапы начнутся по решению Минобороны и Минпромторга РФ. Наше ОКБ готово к ним.»

«-Каким образом повлияла специальная военная операция на Украине на проблему защищенности самолетов, в том числе транспортных, от зенитных средств противника? Какие меры применялись ранее, например в Афганистане?»

Специальная военная операция на Украине открыла, видимо, новые концепции применения военно-транспортной авиации. Но пока эти вопросы обсуждаются в Министерстве обороны РФ, и, естественно, наше ОКБ как разработчик самолетов военно-транспортной авиации будет привлечено к решению возникших в ходе СВО задач».

Проведеним оглядом встановлено, що ПАТ «Іл» тісно співпрацює з Міністерством оборони рф, є складовою частиною ВПК російської федерації. Відіграє провідну роль у забезпеченні збройних сил російської федерації військово-транспортною авіацією. Зокрема забезпеченню військ, що приймають участь у збройній агресії проти України.

Служба безпеки України листом № 4/1220 від 04 вересня 2023 року (том 2, а.с. 52-149), надала акт огляду відкритих джерел інформації від 10 серпня 2023 року, яким зафіксовано таке:

- за посиланням https://defence-ua.com/weapon_and_tech/katastrofa_rossijskogo_vijskovo_transportnogo_il_76_pid_rjazannju_chomu_tse_pokazova_katastrofa_i_takih_bude_bilshe-7907.html, в статті видавництва «Defence Express» від 24 червня 2022 року зазначено про катастрофу російського військово-транспортного Іл-76, причиною якої є виконання завдання із забезпечення угруповання армії рф, яке на той час діяло під Харковом. Зокрема в статті є інформація, що вказаний літак здійснював забезпечення 137 парашутно-десантної полку рф.

- за посиланням <https://www.ukr.net/news/details/world/97247104.html> в статті зазначено, що «На аеродром «Мачулици» рб прилетел военно-транспортный самолет ИЛ-76 ВКС РФ», та звернуто увагу, що Іл-76 використовується для транспортування техніки та вантажів різного призначення.

- за посиланням <https://ria.ru/amp/20221128/samolet-1834668861.html> в статті «ВКС получили новый самолет Ил-76МД-90А» зазначається, що ПАТ «Іл» здійснює фактичне забезпечення зс рф новою військовою технікою.

Вказаним підтверджується участь повітряних суден Іл-76, виготовлених ПАТ «Іл», у військовій агресії проти України.

Таким чином, за результатами огляду інформаційних ресурсів відкритих джерел в мережі Інтернет, встановлено, що ПАТ «Іл» є одним з найбільших підприємств військово-промислового комплексу рф, яке здійснює та нарощує матеріально технічне забезпечення літаків Іл-76, Іл-78, Іл-114 и Іл-96, що задіяні в переміщенні та перегрупованні зс рф (особового складу, підрозділів забезпечення, окремих видів озброєння та військової техніки).

У відповіді Служби зовнішньої розвідки України № 10/2/3389дек-ВС від 05 червня 2023 року (том 2, а.с. 153-154) повідомлено, що ПАТ «Іл» задіяно у виробництві таких зразків озброєння та військової техніки: військово-транспортні літаки типу Іл-76, літак-заправник Іл-78, легкий транспортний літак Іл-114Т. Згадане товариство має ліцензію на сервісне обслуговування озброєння та військової техніки РОВ та контракти на обслуговування авіаційної техніки з Національною гвардією, ФСБ та МЧС рф.

Відповідно до інформації, яка повідомлялася першим заступником Міністра оборони, генерал-лейтенантом Олександром Павлюком у інтерв'ю для РБК-Україна (посилання на статтю: <https://www.rbc.ua/rus/news/oleksandr-pavlyuk-70-tisyach-rosiyan-vderlisya-1681132840.html>, том 1, а.с. 45-52) та керівником Головного управління розвідки МОУ Кирилом Будановим у інтерв'ю Дмитру Комарову (https://www.youtube.com/watch?v=yaOE1SDvJ6A&ab_channel=%D0%A1%D0%92%D0%86%D0%A2%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%98%D0%92%D0%9E%D0%A0%D0%86%D0%A2 – 14:30 хвилина інтерв'ю, технічних носій в томі 3, а.с. 16) у лютому 2022 року головні десантні сили окупантів з бронетехнікою намагалися приземлитися на транспортних літаках Іл-76. Ворог планував висадити десант не тільки в Гостомелі, але й у Василькові.

Після бою 25 лютого 2022 року підрозділи ЗСУ в районі Василькова знищили літак Іл-76МД з десантом.

Отже, ПАТ «Іл» одноосібним виконавчим органом – керуючою організацією якого є Об'єднана авіабудівельна корпорація, 92,31 % акцій якої належать Ростеху, бере активну участь в матеріально-технічному забезпеченні збройної агресії проти України, шляхом розробки та виробництва військових літаків на замовлення міністерства оборони російської федерації, їх випробуванні, технічного та сервісного обслуговування, ремонту та модернізації.

Щодо вчинення відповідачем дії, передбачених абзацом четвертим підпункту «в» пункту 2 частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції»

Згідно з абзацом четвертим підпункту «в» пункту другого частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції», підставами застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону є інформаційне сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зазначених у пункті 1 цієї частини, зокрема шляхом організації, фінансування та безпосереднього здійснення публічних дій, спрямованих на:

-глюорифікацію осіб, які здійснювали збройну агресію проти України, представників збройних формувань держави-агресора, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих державою-агресором, а також представників окупаційної адміністрації держави-агресора та представників підконтрольних державі-агресору самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України.

Під публічними діями розуміються дії, адресовані невизначеному колу осіб, зокрема у мережі Інтернет або за допомогою медіа.

01 червня 2023 року при проведенні огляду інтернет ресурсів в межах досудового розслідування кримінального провадження № 4202200000000480 за посиланням: https://vk.com/pao_ilvushin, здійснено перехід на сторінку підприємства «Авиационный комплекс им. С.В. Ильюшина» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ» (том 2, а.с. 4-32).

На вказаній сторінці в описі сторінки обрано «Ещё». В розділі «Подробная информация» міститься інформація про те, що вказана сторінка є офіційною «Публичное

акціонерне об'єднання «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільющина» (головне підприємство Дивізіона транспортної авіації ОАК)».

Міститься посилання на сайт підприємства <http://www.ilyushin.org/>, посилання на сторінки підприємств в соціальних мережах Facebook та Instagram, дата створення спільноти в «ВКОНТАКТЕ» - 23 березня 2016 року.

На офіційних сторінках ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільющина» «ВКОНТАКТЕ» за посиланням: https://m.vk.com/pao_ilyushin, містяться також такі дописи:

- від 01 червня 2022 року – привітання особового складу воєнно-транспортної авіації із професійним святом. У вказаному дописі міститься також цитата першого заступника Генерального директора ПАТ «ОАК» та Керуючого директора ПАТ «Іл» Сергія Яркового *«Мы наращиваем темпы серийного производства тяжелых транспортников для обеспечения наших вооруженных сил современными и надежными машинами. Наши военно-транспортные самолеты, в том числе самый современный Ил-76МД-90А являются не только важнейшим средством обеспечения мобильности нашей армии, их применение выходит далеко за рамки военных действий...»*

Даний допис має 65 вподобань, 1 коментар, 5 поширення та 2,8 тис. переглядів.

- від 24.03.2022 (том 2, а.с.155) – у вказаному дописі з заголовком «Слова поддержки наших лётчиков-испытателей в адрес Президента России Владимира Путина и Вооруженных Сил России» міститься звернення «Клуба Героев создателей и испытателей авиационной и космической техники города Жуковского» з таким текстом.

«Дорогі співвітчизники! У той час, коли Збройні Сили РФ проводять спеціальну військову операцію з денацифікації та демілітаризації України, з честю виконуючи свій військовий та конституційний обов'язок, у засобах масової інформації та соціальних мережах зазначено неприпустимі висловлювання на адресу Президента Російської Федерації, Уряду Росії та Збройних Сил РФ щодо їхніх дій. Знаходяться люди, які недооцінюють необхідність і важливість дій, що вживаються керівництвом країни та її Збройними Силами, дають неадекватну оцінку поточної ситуації, висловлюються в неприпустимому тоні щодо громадян Російської Федерації, у тому числі щодо громадян, нагороджених високими урядовими нагородами Росії та СРСР.

Ситуація ускладнюється безпрецедентним тиском санкцій з боку Сполучених Штатів і Заходу. Розуміючи, що спецоперація, що проводиться, може покласти край їхнім планам щодо стримування економічного розвитку Росії та геополітичного домінування, США йдуть на крайні заходи. Вони продовжують накачувати українських націоналістів зброєю та вести агресивну інформаційну війну проти Російської Федерації та її громадян.

В умовах, що склалися, члени «Клубу Героїв творців та випробувачів авіаційної та космічної техніки міста «Жуковського»», які мають досвід бойових дій у різних «гарячих» точках і багаторічний досвід випробувань авіаційної техніки військового та цивільного призначення, вважають подібні заяви дестабілізуючими та провокаційними. У цей період ми висловлюємо підтримку Президенту РФ і Збройним Силам РФ, що беруть участь у спецоперації в Україні.

Ми, як і переважна більшість громадян Росії, вважаємо, що маємо як ніколи об'єднати свої помисли та зусилля. Тільки так ми зможемо протистояти сучасним викликам, подолати всі труднощі, зберегти свою незалежність та перемогти».

Даний допис має 60 вподобань, 1 коментарів, 4 поширення та 2,4 тис. переглядів.

Допис із вказаним вище листом не був вилучений з офіційної сторінки ПАТ «Іл» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ» і вже протягом більш ніж року ПАТ «Іл» продовжує вчиняти публічні дії, спрямовані на виправдування, визнання правомірною збройної агресії РФ проти України, підтримання політики держави-агресора щодо невизнання права Українського народу на самоідентифікацію та самовизначення, викривлення уявлення про самотність Українського народу та його прагнення до незалежності, що реалізується через поширення фальшивих ідеологем, в основі яких лежить завідомо хибне та

маніпулятивне ототожнення українського патріотизму з "нацизмом" чи іншими людиноненависницькими ідеологіями.

Київський науково-дослідного інституту судових експертиз (КНДІСЕ) надав Висновок експерта за результатами проведення судової лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи № 18190/23-36 від 19 червня 2023 року (том 2, а.с. 159-175), у якому зазначено, що у текстах листа льотчиків-випробувачів, членів громадської організації «Клуба Героев создателей и испытателей авиационной и космической техники города Жуковского» за підписом Голови правління Алікова М.Р. та допису «Слова поддержки наших лётчиков-испытателей в адрес Президента России Владимира Путина и Вооруженных Сил России», опублікованих на 24 березня 2022 року на офіційній сторінці ПАТ «Іл» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ», містяться висловлювання, зміст яких вказує на виправдовування, визнання правомірною збройної агресії РФ проти України, підтримання політики держави-агресора щодо невизнання права України, у тому числі шляхом глорифікації учасників цієї агресії, і підтримку політики держави-агресора щодо невизнання права українського народу на самоідентифікацію та самовизначення, викривлення уявлення про самобутність українського народу та його прагнення до незалежності, що реалізується через поширення ідеологем та російських нарративів. Про вказане також свідчить і мовленнєва діяльність, відображена у текстах вказаного листа та допису.

- від 12 червня 2022 року - привітання «С ДНЕМ РОССИИ, #МыВместе, #МыРоссия».

Даний допис має 219 вподобань, 5 коментарів, 8 поширень та 9,5 тис. переглядів.

Огляд вищезазначених дописів зафіксовано в протоколі огляду від 01 червня 2023 року, який проводився в межах досудового розслідування кримінального провадження № 42022000000000480, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 20 квітня 2022 року за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого частиною 1 статті 113, частиною 1 статті 437, статтею 110-2 КК України (том 2, а.с. 4-32).

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії російської федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну», під пропагандою російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії російської федерації як держави-терориста проти України розуміється поширення інформації, спрямованої на підтримку або виправдання злочинного характеру діяльності російської федерації, органів держави-терориста (держави-агресора), їх посадових осіб, працівників, службовців (у тому числі військовослужбовців) та (або) представників, які відкрито або приховано діють від імені російської федерації на території України або з територій інших держав проти України; публічне заперечення, у тому числі через засоби масової інформації або з використанням мережі Інтернет, злочинного характеру збройної агресії російської федерації проти України; публічне використання символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну, використання, створення, поширення продукції, що містить таку символіку, в Україні та (або) за кордоном.

Згідно пункту 1 та пункту 5 частини п'ятої статті 2 Закону України «Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії російської федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну» символіка воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну вважається використаною, якщо вона розміщена у місцях проведення масових заходів політичного, освітнього, релігійного, культурного, наукового або іншого характеру, розважальних заходів та заходів для дітей; у повідомленнях у соціальних мережах у мережі Інтернет.

Враховуючи викладене, суд прийшов до висновку, що службовими особами ПАТ «Іл» здійснюється ідеологічна підтримка дій країни-агресора, шляхом глорифікації

президента держави-агресора та військовослужбовців, які беруть участь у веденні військових дій в Україні.

Крім того, у рішенні Вищого антикорупційного суду від 27 червня 2023 року в справі № 991/5279/23 (том 2, а.с. 176-195) зазначено:

«Одним із суб'єктів, який вніс і продовжує вносити свій вклад в підтримку збройної агресії російської федерації проти України, є ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Льюшіна» (який є правонаступником всіх прав та обов'язків Відкритого акціонерного товариства «Вороніжське акціонерне літакобудівельне товариство».

Так, відповідачем вказане здійснюється шляхом сприяння збройній агресії проти України, зокрема постачання/надання військових літаків для здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів, а також інформаційного сприяння вчиненню дій та ухваленню рішень щодо завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема шляхом безпосереднього здійснення публічних дій, спрямованих на глорифікацію осіб, які здійснювали збройну агресію проти України, представників збройних формувань держави-агресора.

Такі дії вчиняються з початку широкомасштабного вторгнення російської федерації на територію України, є системними, послідовними та безперервними у частині реалізації мети завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України. А тому судом встановлені підстави для застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції».

Відповідно до частини четвертої статті 78 Кодексу адміністративного судочинства України, обставини, встановлені рішенням суду у господарській, цивільній або адміністративній справі, що набрало законної сили, не доказуються при розгляді іншої справи, у якій беруть участь ті самі особи або особа, стосовно якої встановлено ці обставини, якщо інше не встановлено законом.

Отже, вказаним рішенням, яке набрало законної сили 04 липня 2023 року, Вищим антикорупційним судом встановлені підстави для застосування до ПАТ «Іл», санкції у виді стягнення активів в дохід держави.

Щодо наявності підстав, для застосування санкції, передбачені абзацом четвертим частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції»

10. Згідно з абзацом першим частини першої статті 51 Закону України «Про санкції» санкція, передбачена пунктом 11 частини першої статті 4 цього Закону, може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування, та/або здійснювати дії щодо матеріально-технічного забезпечення діяльності держави-агресора) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів».

Така санкція є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей, визначених частиною першою статті 1 цього Закону, в умовах правового режиму воєнного стану. Такими цілями, встановленими у статті 1 Закону України «Про санкції», є використання державою Україна суверенного права на захист своїх національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України.

10.1. За змістом позовної заяви та пояснень, наданих представниками позивача, підставами для застосування до ПАТ «Іл» санкції, є вчинення дій, передбачених п'ятим абзацом підпункту «а» пункту 2 частини 1 статті 5-1 Закону та четвертим абзацом підпункту «в» пункту 2 частини 1 статті 5-1 Закону, а саме:

- 1) постачання/надання, зберігання зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії

проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знярядь;

2) глорифікація осіб, які здійснювали збройну агресію проти України, представників збройних формувань держави-агресора, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих державою-агресором, а також представників окупаційної адміністрації держави-агресора та представників підконтрольних державі-агресору самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України.

10.2. Як вбачається з Виписки із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 28 вересня 2023 року № ЮЕ9965-23-135671228 до додаткових видів діяльності ПАТ «Іл» (том 1, а.с. 102-124) належить, у тому числі:

- п. 50. – 30.30.1 Виробництво силових установок і двигунів для літальних апаратів, включаючи космічні, наземних тренажерів для льотного складу, їх частин;
- п. 52. – 30.30.3 Виробництво вертольотів, літаків та інших літальних апаратів;
- п. 54. – 30.30.5 Виробництво частин і приладдя літальних і космічних апаратів;
- п. 56. – 33.16 Ремонт і технічне обслуговування літальних апаратів, включаючи космічні;

- п. 60 – 45.20 Технічне обслуговування і ремонт автотранспортних засобів;

Згідно даних цієї ж виписки у ПАТ «Іл» наявні такі ліцензії:

- п.п. 86-91 – ВХ-01 008185 від 30.09.2016 – Експлуатація вибухопожежонебезпечних і хімічно небезпечних виробничих об'єктів I, II і III класів безпеки;

- п.п. 98-103 – 14925-АТ від 01.11.2021 – Розробка, виробництво, випробування і ремонт авіаційної техніки;

- п.п. 104-109 – Л008-00102-77/00006578, 003193 ВВТ -ОПІР від 17.11.2021 – Розробка, виробництво, випробування, установка, монтаж, технічне обслуговування, ремонт, утилізація і реалізація озброєння і військової техніки;

- п.п. 142-147 – 77.01.13.002.Л.000547.05.06 від 15.05.2006 – Діяльність у сфері використання джерел іонізуючого випромінювання (генеруючих) (за виключенням випадку, якщо ці джерела використовуються у медичній діяльності).

10.3. З вказаного вбачається, що ПАТ «Іл» є підприємством російської федерації, яке спеціалізується на розробці, виробництві, супроводі, експлуатації, гарантійному та сервісному обслуговуванні авіаційної техніки, у тому числі військового призначення, у тому числі військово-транспортних літаків Іл-76, які використовуються російською федерацією в ході повномасштабного вторгнення. Крім того, здійснює постачання нових літаків для оснащення вкв російської федерації сучасною авіаційною технікою та підтримку справності парку стройових літаків, які виконують бойові завдання.

10.4. Враховуючи наведене, суд переконався, що підсанкційна особа бере активну участь в постачанні/наданні військової чи спеціальної техніки, як зняряддя здійснення збройної агресії проти України, забезпечує ремонт таких засобів та знярядь, а також здійснює глорифікацію осіб, які здійснювали збройну агресію проти України, представників збройних формувань держави-агресора, що є підставами для застосування санкції.

Щодо активів, які підлягають стягненню у дохід держави

11. Санкція у виді стягнення в дохід держави активів застосовується щодо активів, які належать фізичній або юридичній особі та/або активів, щодо яких фізична або юридична особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними (пункт 1-1 частини першої статті 4 Закону).

Листом від 04 вересня 2023 року (том 2, а.с. 52-149) Служба безпеки України надала документи, з яких вбачається така інформація.

11 грудня 2009 року між Державним підприємством «Виробниче об'єднання

Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова» та російським ВАТ «Воронезьке акціонерне літакобудівне товариство» (на теперішній час – ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина») укладено договір № 1351 на виготовлення та постачання 50 комплектів агрегатів шасі для літака АН-148-100 на загальну суму 945 млн російських рублів.

Комплект агрегатів шасі літака АН-148 включає в себе:

- 1) Стійка основної опори шасі права 148.00.4110.400.001, 1 шт.
- 2) Стійка основної опори шасі ліва 148.00.4110.400.002, 1 шт.
- 3) Розпір основної опори шасі правий 148.00.4102.200.001, 1 шт.
- 4) Розпір основної опори шасі лівий 148.00.4102.200.002, 1 шт.
- 5) Підкіс основної опори шасі правий 148.00.4104.200.001, 1 шт.
- 6) Підкіс основної опори шасі лівий 148.00.4104.200.002, 1 шт.
- 7) Стійка передньої опори шасі 148.00.4210.300.000, 1 шт.

Згідно вказаного договору, сторонами за період з 2010 по 2022 роки підписано ряд додаткових угод до договору № 1351.

З часу укладання договору № 1351 Південмаш отримав від ПАТ «Воронезьке акціонерне літакобудівне товариство» (на теперішній час – ПАТ «Іл») 501,712 млн російських рублів у якості оплати за виготовлення 24 комплектів агрегатів шасі (вказане підтверджується банківськими виписками надходження коштів за договором № 1351 за період 01 квітня 2012 року по 13 грудня 2016 року та довідкою за договором з ПАТ «ВАСО» на виготовлення та постачання комплекту шасі літака АН-148 – том 2, а.с. 61-74) та на його виконання передано 22 комплекти загальною вартістю 448,792 млн російських рублів.

Листом від 03 липня 2018 року Південмаш повідомив ПАТ «ВАСО» про відмову в отриманні дозволу Державної служби експортного контролю України, зазначивши, що це є форс-мажорними обставинами.

Листом від 26 липня 2018 року ПАТ «ВАСО» повідомило, що на підтвердження форс-мажорних обставин потрібно надіслати свідоцтво на їх адресу, та просило повідомити про термін готовності 23 (двадцять третього) комплекту агрегатів шасі для АН-148 за договором № 1351.

Листом від 21 серпня 2018 року Південмаш повідомив ПАТ «ВАСО» про виконання двадцять третього комплекту агрегатів шасі для АН-148 за договором № 1351 року, однак дата поставки не визначена, у зв'язку з непередбаченими обставинами, що виникли при отриманні дозволу Державної служби експортного контролю для поставки певних груп товарів до рф.

Листом від 17 січня 2019 року Південмаш повідомив ПАТ «ВАСО» про виконання двадцять третього комплекту агрегатів шасі для АН-148.

Листом від 25 травня 2020 року Південмаш повідомив ПАТ «ВАСО» про знаходження виконаного до договором № 1351 двадцять третього комплекту агрегатів шасі для АН-148 на своєму підприємстві. Для підготовки пакету документів просив надіслати сертифікат кінцевого користувача.

Листом від 11 листопада 2020 року Південмаш повідомив ПАТ «ВАСО» про знаходження виконаного за договором № 1351 двадцять третього комплекту агрегатів шасі для АН-148 на своєму підприємстві, та про направлення заявки на отримання дозволу Державної служби експортного контролю України.

17 лютого 2022 року сторонами підписана Додаткова угода № 36 до Договору № 1351, в якій зазначено, що у зв'язку з реорганізацією Публічного акціонерного товариства «Воронезьке акціонерне літакобудівельне товариство» (ПАТ «ВАСО») в формі приєднання до Публічного акціонерного товариства «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» («ПАТ «Іл»), в тексті договору та додаткових угодах до нього слова «Публічне акціонерне товариство «Воронезьке акціонерне літакобудівельне товариство» (ПАТ «ВАСО») замінити словами «Публічне акціонерне товариство

«Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» (ПАТ «Іл»). Усі обов'язки Покупця за Договором в порядку правонаступництва в повному обсязі переходять від ПАТ «ВАСО» до ПАТ «Іл».

З відповіді Південмашу від 12 жовтня 2023 року (том 2, а.с. 199-200), на даний час на зберіганні Південмашу знаходиться один комплект агрегатів шасі (заводський № 39) фактична собівартість якого склала 25,428 млн грн, а також комплект агрегатів шасі, виробництво якого не завершено, балансовою вартістю 17,287 млн грн.

Згідно бухгалтерської довідки щодо вартості матеріальних цінностей готової продукції та незавершеного виробництва за договором № 1351 від 11 грудня 2009 року із ПАТ «ВАСО» станом на 01 червня 2023 року (том 2, а.с. 55), на території Південмашу знаходиться:

1. готова продукція (далі – виріб № 23), а саме:
  - 1) підкіс основної опори шасі лівий 148.00.4104.200.002, 1 шт., загальна балансова вартість - 2 542 866,47 грн
  - 2) підкіс основної опори шасі правий 148.00.4104.200.001, 1 шт., загальна балансова вартість – 2 542 866,47 грн
  - 3) розпір основної опори шасі лівий 148.00.4102.200.002, 1 шт., загальна балансова вартість – 508 573,29 грн
  - 4) розпір основної опори шасі правий 148.00.4102.200.001, 1 шт., загальна балансова вартість – 508 573,29 грн
  - 5) стійка основної опори шасі ліва 148.00.4110.400.002, 1 шт., загальна балансова вартість – 6 357 166,17 грн
  - 6) стійка основної опори шасі права 148.00.4110.400.001, 1 шт., загальна балансова вартість – 6 357 166,17 грн
  - 7) стійка передньої опори шасі 148.00.4110.400.002, 1 шт., загальна балансова вартість – 6 611 452,82 грн. Загальна вартість – 25 428 664,69 грн;
2. незавершене виробництво (далі – виріб № 24): виріб «Шасі АН-148» замовлення № 0103001041, загальна балансова вартість – 17 287 209,61 грн.

У відповіді від 12 жовтня 2023 (том 2, а.с. 199-204) в.о. генерального директора Південмашу повідомив про укладений з російським ПАТ «Воронезьке акціонерне літакобудівне товариство» договір № 1351 на виготовлення та постачання комплектів агрегатів шасі для літака АН-148. З відповіді вбачається, що з часу укладання договору Південмаш отримав від ПАТ «Іл» 501 712 940 російських рублів у якості оплати за виготовлення двадцяти чотирьох комплектів агрегатів шасі та на його виконання передано 22 двадцять два комплекти загальною вартістю 448 792 940 російських рублів. Також повідомлено про знаходження на підприємстві одного комплекту агрегатів шасі (заводський № 39) у товарному випуску, фактична собівартість якого склала 25 428 664,69 грн, а також комплекту агрегатів шасі, виробництво якого не завершено, балансовою вартістю 17 287 209,61 грн, станом на 01 вересня 2023 року.

Готова продукція (виріб № 23) знаходиться в податковій заставі згідно акту опису майна від 28 лютого 2019 року (том 2, а.с. 56-59).

Відповідно оборотно-сальдової відомості (том 2, а.с. 60, 201), кредиторська заборгованість Південмашу перед ПАТ «Іл» складає 52 920 000, 00 російських рублів (13 518 378,96 гривень).

Врахувавши наведене, суд залучив до розгляду справи Південмаш, у якості третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору на стороні позивача.

Закон України «Про санкції» окремо не визначає змісту категорії «активи», втім у чинному законодавстві це поняття має сталий характер, визначений низкою законодавчих актів.

Зокрема, поняття активів надано у Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

Так, згідно з пунктами 2, 3 частини 1 статті 1 згаданого закону під активами розуміються кошти, зокрема електронні гроші, інше майно, майнові та немайнові права, віртуальні активи, а під активами, пов'язаними з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням є всі активи, що прямо (а щодо права власності на корпоративні права - також опосередковано (через інших осіб) перебувають у власності, у тому числі у спільній власності, або передаються на користь осіб, включених до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (далі - Перелік осіб), осіб, які здійснюють фінансові операції від імені або за дорученням осіб, включених до Переліку осіб, та осіб, якими прямо або опосередковано (через інших осіб) володіють або кінцевими бенефіціарними власниками яких є особи, включені до Переліку осіб, а також активи, отримані від таких активів.

Окрім того, відповідно до пункту 1 частини 1 статті 1 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» активи – кошти, майно, майнові та інші права, на які може бути накладено або накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави або які конфісковані за рішенням суду у кримінальному провадженні чи стягнені за рішенням суду в дохід держави внаслідок визнання їх необґрунтованими.

Згідно з частиною 1 статті 190 ЦК України майном, як особливим об'єктом, вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки.

Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» майновими правами визначає будь-які права, пов'язані з майном, відмінні від права власності, у тому числі права, які є складовими частинами права власності (право володіння, розпорядження, користування) у тому числі право вимоги.

Концепція «майна» у розумінні статті 1 Першого протоколу Конвенції має автономне значення, тобто не обмежується власністю на матеріальні речі, та не залежить від формальної класифікації у внутрішньому праві. Зокрема, «майном» визнаються активи, включаючи права вимоги, стосовно яких заявник може стверджувати, що він має принаймні «законне сподівання» на отримання можливості ефективно здійснити майнове право (п. 32 рішення ЄСПЛ у справі «Стретч проти Сполученого Королівства»).

З огляду на викладене, активами, до яких можуть бути застосовані санкції, суд визнає будь-яке майно, яке перебуває у власності особи, майно, щодо якого особа може здійснювати управлінські, розпорядчі функції, отримувати прибутки чи користуватися у будь-який спосіб, а також майнові права та право вимоги.

В пункті 1-1 частини 1 статті 4 Закону, законодавець визначив два правових режими активів, які можуть бути стягнуті в дохід держави. Перший – активи, які належать підсанкційній особі, другий – активи, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Отже, за результатом розгляду цього позову, застосувати Санкцію та стягнути в дохід держави активи суд може за умови встановлення їх належності ПАТ «Іл» або можливості вказаної юридичної особи прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

З позовної заяви та доводів представників позивача, активи, які підлягають стягненню, не належать підсанкційній особі, а підлягають стягненню як активи, щодо яких вона може вчиняти дії тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Із вказаними доводами суд погоджується частково.

Дослідивши договір № 1351, суд дійшов до висновку, що підсанкційна особа не набула права власності на активи, про стягнення в дохід держави яких просить позивач, з огляду на таке.

Згідно п. 7.2. договору № 1351, вироби вважаються поставленими постачальником і прийнятими покупцем: за якісними показниками – у відповідності з показниками паспорта (етикетки), за кількісними показниками – у відповідності з товаро-транспортною накладною, рахунком фактурою.

Згідно п. 4.1. договору № 1351, поставка виробів відбувається на умовах FCA м. Дніпропетровськ (в редакції «Інкотермс 2000»).

За обраною сторонами базовою умовою, поставка вважається здійсненою в момент:

а) якщо названим місцем поставки є площі продавця: коли товар завантажений на транспортний засіб, наданий перевізником, що призначений покупцем чи іншою особою, що діє від імені останнього;

б) якщо назване місце перебуває за межами площ продавця: коли товар наданий у розпорядження перевізника чи іншої особи, призначеної покупцем або обраної продавцем, нерозвантаженим з транспортного засобу продавця.

Якщо сторони не узгодили конкретного пункту в межах названого місця поставки і наявні декілька придатних для цього пунктів, продавець може вибрати пункт у межах місця поставки, який найбільш його задовольняє.

Відповідно до ст. 334 Цивільного кодексу України, право власності у набувача майна за договором виникає з моменту передання майна, якщо інше не встановлено договором або законом. Переданням майна вважається вручення його набувачеві або перевізникові, організації зв'язку тощо для відправлення, пересилання набувачеві майна, відчуженого без зобов'язання доставки.

Матеріалами справа підтверджується, що активи, про стягнення яких просить позивач, не були передані покупцеві згідно умов задачі-приймання виробів та базових умов їх поставки, згідно договору № 1351.

З урахуванням того, що договір № 1351 не містить умов щодо набуття права власності та приписів статті 334 ЦК України, суд погоджується з позивачем та доходить висновку, що підсанкційна особа не набула права власності на вироби, які були предметом договору № 1351.

Щодо того, чи може ПАТ «Іл», прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, суд зазначає таке.

У роз'ясненні щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю від 29 грудня 2021 року Національне агентство з питань запобігання корупції зазначило, що законодавець, при введенні у законодавство поняття прямого чи опосередкованого (через інших фізичних або юридичних осіб) вчинення щодо такого об'єкта дій, тотожних за змістом здійсненню права розпорядження ним, намагався охопити майно, яке формально не належить особі, але фактично ним контролюється. Йдеться про об'єкти права власності третьої особи, яким властива принаймні одна з таких характеристик: 1) особа отримує чи має право на отримання доходу від такого об'єкта та 2) особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти щодо такого об'єкта дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ним.

У позовній заяві, існування у ПАТ «Іл» прав тотожних за змістом здійснення права розпорядження активами Мін'юст обґрунтовував наявністю у відповідача 1) сертифікату кінцевого користувача від 26 травня 2020 року (том 2, а.с. 138) щодо активу, який підлягає стягненню (виріб № 23) та 2) права вимоги на вироби № 23 та 24 або на залишок грошових коштів (які є кредиторською заборгованістю Південмашу перед ПАТ «Іл», що підтверджується оборотно-сальдовою відомістю – том 2, а.с. 60, 201).

З огляду на приписи пункту 15 «Положення про порядок надання гарантій та здійснення державного контролю за виконанням зобов'язань щодо використання у заявлених цілях товарів, які підлягають державному експортному контролю», сертифікат кінцевого споживача – це документ, яким кінцевий споживач вказує на місце встановлення

(використання) і ціль кінцевого використання товару та гарантує, що цей товар не буде використаний в інших цілях, ніж зазначені в сертифікаті, не буде переданий іншому суб'єкту підприємницької діяльності на території України або реекспортований без дозволу Держекспортконтролю, а також бере на себе інші гарантії щодо імпортованого в Україну товару у разі, коли це передбачено умовами зовнішньоекономічного договору (контракту) згідно з вимогами держав - експортерів товарів.

Враховуючи викладене, суд зазначає, що 1) сам по собі, сертифікат кінцевого користувача не підтверджує можливість ПАТ «Іл» розпоряджатись виробами, виготовленими згідно договору № 1351, а вказує лише на особливості використання товару за умови його поставки, 2) виготовлене майно фактично не контролюється підсанкційною особою, а його власником є Південмаш, 3) підсанкційна особа не отримує та не має права та отримання доходу від активів, які підлягають стягненню.

Висновки позивача, що наявність права вимоги по договору № 1351 на вироби № 23 та 24 або на залишок грошових коштів, переданих Південмашу у якості оплати за виготовлення 24 комплектів агрегатів шасі, яка є кредиторською заборгованістю Південмашу перед ПАТ «Іл», свідчить існування прав тотожних за змістом праву розпорядження активами, на переконання колегії суддів, є необґрунтованими. Вище суд вже висловився з приводу правової природи права вимоги та дійшов до висновку, що вказане є окремим різновидом майна, як активу. Отже, позивачем помилково визначено правовий режим майна, який підлягає стягненню.

Правильність даного висновку підтверджується також тим, що спірне майно в розрізі дотримання принципу правової визначеності не може одночасно перебувати у двох правових статусах – і як право вимоги підсанкційної особи, і як майно, щодо якого вона може прямо чи опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ним. На переконання колегії судів, ці два правових режими є взаємовиключними, оскільки за першим (активи, що належать) класифікуються активи, що реально належать особі, а за другим (активи, щодо яких особа може вчиняти дії, тотожні праву розпорядження) класифікуються лише активи, щодо яких особа має неформалізоване право розпорядження, є «бенефіціаром». ПАТ «Іл» же ж є реальним власником права вимоги, яке випливає з договору № 1351. ПАТ «Іл» наділене фактичною можливістю прямо та на власний розсуд визначати долю цього майнового права. Це, в свою чергу, виключає належність підсанкційній особі активів, які позивач просить конфіскувати, в якості активів, щодо яких відповідач може вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження.

Таким чином, суд встановивши наявність активу, який належить підсанкційній особі та може бути стягнутий в дохід держави, доходить висновку про можливість часткового задоволення позову.

Окрім того, не виконавши зобов'язання за договором № 1351, Південмаш набув боргових зобов'язань перед ПАТ «Іл» у вигляді непоставленого майна (виріб № 23 та 24), а залишок грошових коштів у сумі 52 920 000 російських рублів (13 518 378,96 гривень), які ПАТ «ВАСО» (на теперішній час – ПАТ «Іл») сплатило Південмашу у якості оплати за виготовлення 24 комплектів агрегатів шасі, є кредиторською заборгованістю Південмашу перед ПАТ «Іл».

Стягнувши належний підсанкційній особі актив у вигляді права вимоги за договором № 1351 в дохід держави, фактично відбудеться заміна первісного кредитора у боргових зобов'язаннях Південмашу перед ПАТ «Іл», а держава в особі Фонду державного майна України фактично набуде статусу нового кредитора Південмашу за вказаним договором.

Разом із тим, позовна заява Мін'юсту містить прохання стягнути в дохід держави право вимоги ПАТ «Іл» за договором № 1351 не ідентифікуючи його конкретними об'єктами матеріального світу. Вже під час судового розгляду, представники позивача уточнили, що право вимоги ПАТ «Іл» розповсюджується на вироби № 23, 24 або залишок

грошових коштів, які ПАТ «ВАСО» сплатило Південмашу у якості оплати за виготовлення 24 комплектів агрегатів шасі.

Отже, колегія суддів констатує недостатність конкретизації позовних вимог у прохальній частині позову.

На переконання колегії суддів, при прийнятті рішення про задоволення або часткове задоволення позовних вимог, суд має не лише вирішити позовні вимоги відповідно до принципів верховенства права, а й обрати найбільш ефективний спосіб захисту порушеного права, тобто такий, що виключає неповноту висновків суду, спричинить невиконання або неналежне виконання рішення чи необхідність повторного звернення до суду.

Визначення ефективного судового захисту пов'язане з відповідним змістом заявлених позовних вимог, тобто з визначенням належного способу захисту порушених прав, свобод та інтересів особи. Суд вирішує лише ті вимоги по суті спору, про вирішення яких клопочуть сторони, і за загальним правилом не може виходити за межі цих вимог та в порушення принципу диспозитивності самостійно обирати правову підставу та предмет позову. Тобто суд зв'язаний предметом і обсягом заявлених вимог. Принцип диспозитивності покладає на суд обов'язок вирішувати лише ті питання, за вирішенням яких позивач звернувся до адміністративного суду.

Обираючи ефективний спосіб порушеного права, суд вважає за необхідне конкретизувати у цьому судовому рішенні предмет права вимоги, як активу, який підлягає стягненню, не вийшовши при цьому за межі заявлених позовних вимог.

Отже, на переконання суду активом, який підлягає стягненню є право вимоги за договором № 1351 на майно, яке було виготовлено в межах цього договору, яке фактично знаходиться у Державному підприємстві «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова», а саме:

1) 1 (один) комплект агрегатів шасі літака АН-148, який включає в себе:

- 1) Стійку основної опори шасі права 148.00.4110.400.001, 1 шт.
- 2) Стійку основної опори шасі ліва 148.00.4110.400.002, 1 шт.
- 3) Розпір основної опори шасі правий 148.00.4102.200.001, 1 шт.
- 4) Розпір основної опори шасі лівий 148.00.4102.200.002, 1 шт.
- 5) Підкіс основної опори шасі правий 148.00.4104.200.001, 1 шт.
- 6) Підкіс основної опори шасі лівий 148.00.4104.200.002, 1 шт.
- 7) Стійку передньої опори шасі 148.00.4110.300.000, 1 шт.;

2) незавершене виробництво: виріб «Шасі АН-148» замовлення № 0103001041 та

3) залишок грошових коштів у сумі 52 920 000 російських рублів (13 518 378,96 гривень), які ПАТ «ВАСО» (на теперішній час – ПАТ «Іл») сплатило Південмашу у якості оплати за виготовлення 24 комплектів агрегатів шасі, який є кредиторською заборгованістю Південмашу перед ПАТ «Іл».

11.1. Щодо перебування майна у податковій заставі. Виріб № 23 є предметом податкової застави, що підтверджується актом опису майна від 28 лютого 2019 року (том 2, а.с. 56-59). Відповідно до абзацу 3 частини 1 статті 5-1 Закону накладення на активи арешту, встановлення щодо них мораторію чи будь-яких інших обтяжень (заборони розпоряджатися або користуватися ними), а також перебування таких активів у заставі не перешкоджає стягненню цих активів у дохід держави як санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону, а також здійсненню реєстраційних дій, передбачених статтею 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань».

Щодо оцінки доказів

12. Приписами частини першої ст. 9 КАС України закріплено, що розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. Суд вживає визначені законом заходи, необхідні для з'ясування всіх обставин у справі, у

тому числі щодо виявлення та витребування доказів з власної ініціативи (частина 4 статті 9 КАС України).

12.1. До позовної заяви приєднано роздруківки вебсторінок (паперові копії вебсторінок), що містять дані, якими Міністерство юстиції України підтверджує наявність обставин (фактів), що обґрунтовують їх вимоги. Зміст зазначених вебсторінок у вигляді скріншотів зафіксований у відповідних роздруківках, а відео з мережі Internet міститься на технічних носіях (т. 2, а.с. 221, том 3, а.с. 16).

12.1.1. Відповідно до ч. 3 ст. 78 КАС України обставини, визнані судом загальновідомими, не потребують доказування.

12.1.2. Разом з тим, колегія суддів зазначає, що загальнодоступність певної інформації сама по собі не свідчить про її загальновідомість та не звільняє суд від обов'язку її дослідження.

12.1.3. Так, обставини можуть бути визнані загальновідомими, якщо вони відомі широкому колу осіб (населенню держави, регіону, територіальній громаді), в тому числі і суддям. При цьому, має бути дотримано двох критеріїв, а саме: об'єктивного - відомість факту широкому колу осіб; суб'єктивного - обізнаність судді про такі обставини.

12.1.4. Якщо суддя особисто не знає про певну загальновідому обставину, він може звернутися до достовірних джерел. Різновидом таких загальнодоступних джерел можуть бути веб-сайти. Аналогічна позиція висловлена Верховним Судом у постанові від 18 квітня 2018 року у справі № 826/19844/16.

12.1.5. Таким чином, в межах даної адміністративної справи для оцінки публікацій в мережі Internet на предмет їхнього доказового значення варто спочатку ознайомитися зі змістом вказаних публікацій, відтак вирішити чи брати їх до уваги при прийнятті рішення за наслідками судового розгляду.

12.1.6. Разом з тим, суд зауважує, що позбавлений можливості безпосередньо дослідити деякі веб-сторінки за вказаними посиланнями, оскільки сайти призначені для осіб, що здійснюють діяльність у російському сегменті мережі Internet (vk.com, uacrussia.ru/ru/, egrul.nalog.ru/, riafan-ru.turbopages.org), у зв'язку з чим вони заблоковані для перегляду в Україні.

12.1.7.3 постанов Верховного Суду від 29 вересня 2022 року (справа № П/857/7/22), від 18 жовтня 2022 року (справа № 826/9174/18) вбачається, що свої висновки Суд зробив, серед іншого, з посиланням на такі докази, як скріншоти веб-сторінок інтернет-видань, сайтів інформаційних агентств, інтернет-сторінки у соціальних мережах, зокрема, щодо пропаганди проросійських політичних ідей та наративів.

12.2. Оскільки Міністерством юстиції України в позовній заяві надано посилання на місця збереження даних в електронній формі в мережі Internet (посилання на веб-сторінки, роздруківки з яких додано до позовної заяви) та додано накопичувачі з електронними версіями електронних додатків до позовної заяви, з урахуванням вимог ст. 99 КАС України, суд бере до уваги досліджені копії електронних доказів.

12.3. При оцінці достатності доказів діють спеціальні правила – стандарти доказування, якими має керуватися суд при вирішенні справи. Стандарти доказування є важливим елементом змагальності процесу. Якщо сторона не подала достатньо доказів для підтвердження певної обставини, то суд робить висновок про її недоведеність (постанова Верховного Суду від 29 серпня 2018 року у справі № 910/23428/17).

12.4. Крім того, Верховний Суд під час касаційного перегляду судових рішень неодноразово звертався до категорії стандарту доказування та відзначав, що принцип змагальності забезпечує повноту дослідження обставин справи. Цей принцип передбачає покладання тягаря доказування на сторони. Одночасно цей принцип не передбачає обов'язку суду вважати доведеною та встановленою обставину, про яку сторона стверджує. Така обставина підлягає доказуванню таким чином, аби задовольнити, як правило, стандарт переваги більш вагомих доказів, тобто коли висновок про існування стверджуваної обставини з урахуванням поданих доказів видається більш вірогідним, ніж

протилежний (постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 07 грудня 2022 року у справі № 200/6156/20, постанови Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 24 березня 2021 року у справі № 320/4186/18, від 08 червня 2022 року у справі № 757/18772/19-ц, пункт 81 постанови Великої Палати Верховного Суду від 18 березня 2020 року у справі № 129/1033/13-ц).

12.5. Отже, використаний в національній системі термін «більша переконливість доказів» означає, що існують розумні підозри вважати, що факт скоріше має місце. При цьому, зазначений стандарт доказування підкреслює необхідність співставлення судом доказів, які надають позивач та відповідач. Тобто необхідним є не надати достатньо доказів для підтвердження певної обставини, а надати їх саме ту кількість, яка зможе переважити доводи протилежної сторони судового процесу.

12.6. Доказування у справах про стягнення активів з підсанкційних осіб у кінцевому рахунку може зводитись не тільки до надання кожною з протилежних сторін своєї сукупності доказів на підтвердження власної позиції, які суд має зважити (співставити) і визначити ту сторону, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно з сукупністю доказів іншої сторони, але й до співставлення версій сторін, пояснення ними фактів, встановлених на підставі загальної сукупності доказів, наданих суду.

12.6.1. Вирішення судом питання «переваги більш вагомих доказів» або «балансу імовірностей» в такому випадку може трансформуватися й в питання – яка з протилежних версій (щодо того чи іншого локального факту чи обставин усієї справи) сторін видається більш переконливою (правдоподібною) і такою, що заслуговує на довіру. Зазначене відповідає положенням статей 75, 76, 90 та частини 6 статті 283-1 КАС України.

12.6.2. Висновки щодо встановлення фактичних обставин у цій справі суд робить, зокрема і на підставі зазначених вище особливостей доказування у справах про застосування санкції, передбаченої пунктом 11 частини 1 статті 4 Закону.

12.6.3.3 урахуванням наведеного, суд вважає, що письмові та інші докази, надані позивачем, у своїй сукупності відповідають вимогам належності, допустимості та достовірності, при цьому, позивачем у достатній мірі вказаними доказами підтверджено обґрунтованість зазначених вище позовних вимог.

Щодо співмірності та пропорційності є втручання у право власності відповідача

13. Будь-яке примусове позбавлення власності є втручанням у мирне володіння майном. Відповідно до положень статті 1 Першого Протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений свого майна інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом або загальними принципами міжнародного права. Також ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності (стаття 41 Конституції України). Право в цілому дозволяє таке втручання, проте це втручання повинно бути законним, обґрунтованим та пропорційним.

13.1. Будь-яке обмеження права власності повинно здійснюватися, зокрема, на умовах, передбачених законом. Обмеження права власності має переслідувати законну мету за допомогою засобів, які є пропорційними меті (рішення ЄСПЛ *Beucler проти Італії*). При цьому має бути розумне співвідношення між засобами та метою, що досягається, – так званий «справедливий баланс» між інтересом суспільства та вимогами щодо захисту фундаментальних прав особи (серед інших, рішення ЄСПЛ у справі *Edwards проти Мальти*).

13.2. Право власності не є абсолютним, оскільки держава може вимагати від суб`єктів дотримуватися певних зобов`язань. У разі, якщо особи своїми діями створюють суттєву загрозу національній безпеці, інтересам громадян країни, наприклад, через фінансування чи підтримку війни проти цієї країни, держава може вжити заходів на припинення чи попередження таких дій.

13.3. При застосуванні такої санкції як стягнення активів у дохід держави суд повинен враховувати співмірність її застосування зі шкодою, що завдана інтересам суспільства діями відповідача.

13.3.1. У постанові Великої Палати Верховного Суду від 07 квітня 2020 року у справі № 916/2791/13 сформована правова позиція про те, що втручання у право власності, навіть якщо воно здійснюється згідно із законом і з легітимною метою, буде розглядатися як порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції, якщо не буде встановлений справедливий баланс між інтересами суспільства, пов'язаними із цим втручанням, й інтересами особи, яка зазнає втручання в її право власності. Отже, має існувати розумне співвідношення (пропорційність) між метою, досягнення якої передбачається, та засобами, які використовуються для її досягнення (пункт 6.43 Постанови).

13.4. Оцінюючи пропорційність втручання у право на вільне володіння, суд, у першу чергу, враховує, що захід у виді стягнення дохід держави є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей – захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичної діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави, в умовах правового режиму воєнного стану.

13.5. Застосування вказаних заходів відповідає критерію «необхідності у демократичному суспільстві», оскільки у їх запровадженні, з огляду на визнані факти військової агресії щодо України, існує нагальна потреба.

13.5.1. Таке втручання має легітимну мету – забезпечити контроль за активами особи, яка несе або може нести потенційну загрозу національним інтересам України, її суверенітету та територіальній цілісності; зупинити агресивні дії РФ; припинити підтримку її нинішнього політичного режиму шляхом удару по фінансовим можливостям «прихильників» такої політики; забезпечити здійснення швидкого та ефективного відшкодування збитків, завданих жертвам агресії за рахунок коштів, отриманих від конфіскації.

13.6. У цьому випадку суд враховує співмірність застосування санкції у виді стягнення активів в дохід держави із шкодою, що завдана інтересам суспільства діяльністю ПАТ «Іл».

13.6.1. Суд бере до уваги наявність чисельних жертв серед цивільного населення в Україні, яке не бере безпосередньої участі у військових діях, руйнування об'єктів інфраструктури, культурної спадщини України, загрози атомної катастрофи тощо. Вказане зумовлює необхідність відповідного реагування з боку держави шляхом використання правового механізму у вигляді застосування до ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» санкції у виді стягнення в дохід держави активів, які знаходяться на території України.

13.6.2. Результати діяльності ПАТ «Іл» перебувають у причинному зв'язку із порушенням фундаментальних прав та інтересів людини. Публічні дії підсанкційної особи свідчать про підтримку та виправдування збройної агресії проти України, окупації її території та як наслідок великої кількості загиблих, масового викрадання та вивезення дітей з тимчасово окупованих територій, знищення цілих населених пунктів, житлових кварталів, об'єктів критичної інфраструктури, знищення історико-культурних пам'яток України, що у дійсності матиме наслідки у вигляді економічної нестабільності України, зменшення рівня життя населення, погіршення економічної, інвестиційної, туристичної «привабливості» України та інших негативних наслідків, які ставлять під загрозу існування України.

13.7. У контексті викладеного суд враховує інформацію, яка публікується Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини щодо втрат серед цивільних осіб після початку вторгнення російської федерації на територію України. Ці відомості є загальновідомими, широко освітленими у ЗМІ, не потребують доказування в силу частини

третьої статті 78 КАС України.

13.7.1. На офіційному веб-сайті ООН опубліковано таку інформацію. З 24 лютого 2022 року, коли почалася широкомасштабна збройна атака з боку російської федерації на Україну, до 10 вересня 2023 року УВКПЛ зафіксувало 27 149 жертви серед цивільного населення: 9614 загиблих і 17535 поранених.

13.7.2. УВКПЛ вважає, що фактичні цифри значно вищі, оскільки отримання інформації з деяких місць, де тривають інтенсивні бойові дії, було відкладено, а багато звітів все ще очікують підтвердження. Це стосується, наприклад, Маріуполя (Донецька область), Лисичанська, Попасної та Северодонецька (Луганська область), звідки є повідомлення про численні жертви серед мирного населення.

13.8. Вказане зумовлює відповідне реагування з боку держави шляхом використання правового механізму у виді стягнення в дохід держави активів відповідача, які знаходяться на території України.

13.8.1. За встановлених обставин відсутні підстави припускати порушення справедливого балансу між інтересами суспільства у припиненні агресії та втручанням у право власності, метою якого є сприяння припиненню цієї невиправданої агресії.

13.9. Таким чином суд дійшов висновку про пропорційність таких обмежувальних заходів, як стягнення активів, що належать відповідачу, що передбачено пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону, оскільки таке позбавлення права власності здійснюється виключно в інтересах суспільства, з врахуванням публічного інтересу.

14. Відповідно до ч. 2 ст. 139 КАС України, при задоволенні позову суб'єкта владних повноважень з відповідача стягуються виключно судові витрати суб'єкта владних повноважень, пов'язані із залученням свідків та проведенням експертиз.

14.1. Враховуючи вимоги закону, відсутність доказів понесення Міністерством юстиції України витрат, пов'язаних із залученням свідків та проведенням експертиз, а також ту обставину, що позивач звільнений від сплати судового збору на підставі п. 25 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про судовий збір», підстави для розподілу судових витрат відсутні.

На підставі викладеного та керуючись статтями 242, 246, 268, 283-1 КАС України, статей 4, 5, 5-1 Закону України «Про санкції», суд вирішив:

1. Позовну заяву Міністерства юстиції України (01001, м. Київ, вул. Городецького, 13, код ЄДРПОУ 00015622) до Публічного акціонерного товариства «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» (основний державний реєстраційний номер – 1027739118659, ідентифікаційний номер платника податків рф – 7714027882, адреса: російська федерація, м. Москва, проспект Ленінградський, б. 45 Г), треті особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору: Публічне акціонерне товариство «Об'єднана авіабудівельна корпорація» (основний державний реєстраційний номер – 1067759884598, ідентифікаційний номер платника податків – 7708619320, адреса: 115054, російська федерація, м. Москва, вул. Б. Піонерська, буд. 1), Державна корпорація зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» (основний державний реєстраційний номер – 1077799030847, ідентифікаційний номер платника податків – 7704274402, адреса: 119991, російська федерація, м. Москва, Гоголівський бульвар, буд. 21), Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О.М. Макарова» (код ЄДРПОУ 14308368, адреса: 49008, м. Дніпро, вул. Криворізька, 1) про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», – задовольнити частково.

2. Застосувати до Публічного акціонерного товариства «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» санкцію, передбачену пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції».

3. Стягнути в дохід держави активи, що належать Публічному акціонерному товариству «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина», а саме право вимоги за договором

№ 1351, укладеним 11 грудня 2009 року між Державним підприємством «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О.М.Макарова» та Відкритим акціонерним товариством «Воронезьке акціонерне літакобудівне товариство» (на теперішній час – Публічне акціонерне товариство «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина»), на:

1) 1 (один) комплект агрегатів шасі літака АН-148, який включає в себе:

- 1) Стійку основної опори шасі права 148.00.4110.400.001, 1 шт.
- 2) Стійку основної опори шасі ліва 148.00.4110.400.002, 1 шт.
- 3) Розпір основної опори шасі правий 148.00.4102.200.001, 1 шт.
- 4) Розпір основної опори шасі лівий 148.00.4102.200.002, 1 шт.
- 5) Підкіс основної опори шасі правий 148.00.4104.200.001, 1 шт.
- 6) Підкіс основної опори шасі лівий 148.00.4104.200.002, 1 шт.
- 7) Стійку передньої опори шасі 148.00.4110.300.000, 1 шт.;

2) незавершене виробництво: виріб «Шасі АН-148» замовлення № 0103001041 та

3) залишок грошових коштів у сумі 52 920 000 російських рублів (13 518 378,96 гривень), які Публічне акціонерне товариство «Воронезьке акціонерне літакобудівне товариство» (на теперішній час – Публічне акціонерне товариство «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина») сплатило Державному підприємству «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О.М.Макарова» у якості оплати за виготовлення 24 комплектів агрегатів шасі.

4. Копію повного тексту рішення суду не пізніше наступного дня після його підписання надіслати учасникам справи, їх представникам до електронного кабінету (у разі його наявності) та опублікувати на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

5. Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

6. Апеляційна скарга на рішення Вищого антикорупційного суду може бути подана учасником справи та/або його представником до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду протягом п'яти днів з дня проголошення рішення суду.

7. Учасники справи, які не були присутні при проголошенні рішення суду, а також особа, яка не брала участі у справі, якщо суд вирішив питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право оскаржити рішення суду протягом п'яти днів з дня його опублікування на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

8. Копію рішення в день набрання ним законної сили надіслати до Фонду державного майна України для визначення порядку та способу його виконання, а також до апарату Ради національної безпеки і оборони України.

Судді:

/підпис/

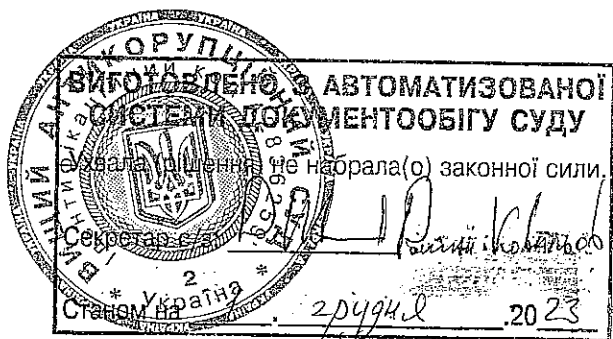
Маркіян ГАЛАБАЛА

/підпис/

Віталій КРИКЛИВИЙ

/підпис/

Віктор НОГАЧЕВСЬКИЙ

31
арк.
ОУЖС
Відомості про складання відвіду
Заклада судного медичного відділу
апосте. Сенті-Судового процесу
Відомості про підписання
РС. Ковалюк

